

ცისკარი

1866

თელისი
წელიწადი მეათე.

წოდება თსსულებათა:

I — ძეგლ კაიმა

II — ჟეჰსება: თ. ღათა ტუკუნაჲს თ. კიარგი ორბელანის.

III — უელა. — ი. კ. —

IV — ჯეგაბერი ი. კ.

V — გამდლებს ღარბება ყმარვლებს! აფხაზულ ე.ს. მარბღანს

ცვილისს.

ქრესელიძის ტიპოგრაფიაში.

3-2

ძალათ ექვმი

აქვე მოცემულია
 ძალათ ექვმი
 რომელიც
 დადგენილია
 საქართველოს
 მთავრობის
 მიერ
 1866 წელს

~~18~~
-21-

1866

რე სარ რომ მე შენ შეგვსდა .

ნანო. არა რას ეძახი დიდს ბედნიერებას, რომ შენ შეგვსდა? რომელსაც-
საქმიანობისაქმე გამოისადე, გარეუნილო; მუსხანათო, აღარაშემარჩინერა სულ
შემიჭამე.—

თათუა. ტუფაღს ამბობ, ნასეკარი დავლაე.—

ნანო. სულ გამოყადე წვრილ წვრილად რაც რამ სასლის ვეწო მე-
ონდა.—

თათუა. უფრო უაირათით ვინცნსლებთ.—

ნანო. უკანასკნელი ქვეშისგებაც აღარ შემარჩინე.—

თათუა. უფრო ადრე ადგები.—

ნანო. ბოლოს ერთა აღარა გაუშვარა სასლის ავეწი.—

თათუა. უფრო სუბუქათ გარდაუკანსდებთ.—

ნანო. რომელსაც დილადგან საღამომდენ თამამობისა ღ მძის მეტს
არასაკეთებ.

თათუა. ამიტომ რომ არ მომეწინოს.

ნანო ღ ერთა მიბრძანე მატობამა მე რაღა უნდა გვაკე იო ჩემს
სასღმა.—

თათუა რაც შენ გიამება.—

ნანო. თონი ჰატარა საწყალი შეილება მე შეიღია სურგსედ.—

თათუა. ძირს დასვა?—

ნანო. რომელსაც წამ ღ უწეი ჰერსა მისოვენ.—

თათუა. კაი ვოხები მიარტეო, როდესაც მე კარგა გამაძლარი ღ
დალეული ვარ, მე მსურს რომ ჩემს სასღმა უკუღანი ძამღარი იყენენ.—

ნანო ღ შენ გგონია ლოთო, რომ სულ მედამ ამ ცხოვრებაში
ვიყენეთ.—

თათუა. დედავაცო. გაზრდი მეტქი.—

ნანო. უნდა ყოველთვის ვათმინო შენი ჭირვეულობა ღ ცუდა ქცევა.—

თათუა. მკაცრედ მეტს ნუღარ შეუვიდეუ დედავაცო.—

ნანო. ერთა ვერ მიპოვნია სერსია რომ შენ სწორე გზასედ დაგაყ-
ნო.—

თათუა. დედავაცო, კარგათ იცოდე რომ ბევრი მეთმენის თავი
არა მქვს.— ღ გელმანუანიცა ვარ.

ნანო. საკურსელათ არ მქმანის შენას მექარასა.—

თათუა. ნანო, ჩემო გეჭკა! შენ მე გგონია როგორღაც სურგვი ბე-

ჭაჭება. ჭ დაჩეულისან...

ნანო. მე შენ გაცხენებ რომ შენი არაოდეს არ ძეშინიან.

თათუა. ხაყვარელ მეუღლევ. შენ ძაღვისა ცდილობ გამოძტეუო რამე. —

ნანო. იჭიება თქობ, რომ მე შენის ხიტეუებასა ძეშინოდეს. —

თათუა. ჩემო სურვილის ნუტეო! მე ვატი ცოტა უუტებს მოგი- სრეს. —

ნანო. წადი, მე ღოთო.

თათუა. მე შენ მიგუოხსამ.

ნანო. მოუეგურაო ტიგო!

თათუა. გაგზურგავ შეთქა. —

ნანო. მეფისისი შეილო!

თათუა. გაგქელამ. —

ნანო მუხსნათო, ჭირვეულო, მოძტეუებულო! ავაზაგო! პლეტო! ავსულო! გლასავ! ტანტაღავ! ცოცო! ბოროტო! ქერდო! ღოთო! —

თათუა. გინდა ეგ არის რადა, ავარ იშლი? (აიღებს თათუა ვო- სსა ჭ ჭსტემს ცოლსა)

ნანო. (ვაიქვეა ვვირილით) ვაიქე. ვაიქე. ვაიქე. (მერე ისევ შემ- ოვარდება.)

თათუა, ჩემს ცოლს ვოხისი მეტი კერა დახმებხრა. —

გამოხვდა 2. —

თათუა, შუშანა ჭ ალალო

ალალო. შენ ეი თათო, თათო, გრცხენოდეს, რას შერები? აბა რა ტომ არა გრცხენიან, დაიქტეს იმის ოჯახი, ვინც აგრე თავის ცო- ლს სტემს

ნანო. (ალალოს,) ჩემი ქეიფია ჭ მტემს.

ალალო. აი მამ ვარგი, მეც თანახმა ვარ შენაჭირიქე. —

ნანო შენ რას დაეკებს?

ალალო. დანაშაული მაქვს.

ნანო. არა, რა შენი საქმეა? —

ალალო. ჭეშმარიტათ მართალს ბრძანეს.

ნანო. ამისთანა სულელი გინახავთ? ქმარს ავისის ცოლის ცემას უშ-

დიდებ. —

აღაღო. უკანვე მიმაქს ჩემი სიტუება, —

ნანო. არა ერთი რა საქმე გაქვს? —

აღაღო. არა იფერი!

ნანო. შენი საქმეა, რომ წამოგვეტა?

აღაღო. არა. —

ნანო. საქმე გამოგწვევია!

აღაღო. აგი აღარას მოგახსენებ.

ნანო. მე მინდა რომ მცემოხ. —

აღაღო. ვა. ჭანი დაგვარდეს თუ გცემს. მეც ყაბული, ყაბული.

ნანო. ეგ შენსედ არ არის დამოკიდებულია. —

აღაღო მართალია. —

ნანო სულელი ხარ რომ მოდიხარ ჰ ერევი ამანთანა საქმეში, რაც შენნახული არა გაქვს (ერთს საღას შემოგვრამს)

აღაღო. (თათოს) თათო, ჩემსარიტათ უკარგათა ვარ შენთანა. —

აბა რაც შეგოდებას დაჭარ შენ ცოლს თუენდა მეც მოგესმარება. —
თათუა. საჭა რომ არ არის —

აღაღო. მამ ეს ურემ ბანე?

თათუა. როცა მსურის ცემა, მინდა ვცემ ჰ, როცა არა მსურის არ მინდა ჰ არა ვცემ, გაიგე?

აღაღო. უფსო ჰ შატრალისანი. —

თათუა. ჩემი ცოლია ჰ არა შენი.

აღაღო. ჩემსარიტათ: —

თათუა. შენ ჩემი მბრძანებელი არა ხარ, —

აღაღო. მართალია.

თათუა. მე შენ შემწეობას არა გოხდუ. —

აღაღო. თანხისა ვარ. —

თათუა. დიდი ბრიუვი ბრძანდება. რომ სხვის საქმეში ერევი; ეს იცოდე რომ ცაცხრონი სთქვა: სება ჰ ქრქქმეა თათს ნუ ჩახდებო. (დაუწუებს აღაღოს ცემას ჰ გააგდებს)

გამოსკდა 3

თათუა ჰ ხანუა.

თათუა. ანა მადი ახლა შევრიგდეთ. მოიტა კული.

ნანუა. უფსოა, კარგათ მიმამტვრიე ჰ ახლა? —

თათუა. რა უფოთ, მოიტა ალი!

ნანუა. არ მინდა

თათუა. ეე!...

ნანუა. არა მეთქი!

თათუა. ჩემო, ჩემო ცუცრუშელო.—

ნანუა. სულ არა თქვენსა მზეკა.—

თათუა. მოდი მეთქი ღ.

ნანო. არამეთქი ღ!

თათუა. მოდი, მოდი, მოდი!

ნანო. არ იქნება, ესე განსწლებული უნდა ვიყო.

თათუა. ეე!, მავისთანა უბრალო საქმესედ, ვარგი ვარგი, ღ.

ნანო. ვარგია; თავი დაჩახებე:—

თათუა. გუშხები, გელა დაჯარ მეთქი.

ნანო. რაღა მიქნია.

თათუა. ვარგია ღ მავას თავა დაჩახებოთ, ბოდიშს ვითხოვ, მოტა გელი!

ნანო. მიხატებიან (იქით) შაიცა, მეც გადავხდი,—

თათუა. გიყისარ. რომ ამისთანა საქმეს უყურს უკლებ, ეს იმისთანა საქმეა, რომ სანდისსან სხვიროთა მეგობრობაში სუთათი ექვსი ვიხის დაკვრა.— მოსიყვარულე შირთ შორის ხიყვარულის გადახალისება; ახლ მე დუქანში წავალ ღ შარობას გაძლევ, რომ დღეს სურ კოლოფს გაქს გავუიდი, (გაუა.)

ნანო. მიბძმანდი; მე რაც უნდა ქითვსედ გნანო მანც არაოდეს არ დავივიწყებ ამ ტვივილს, გუდი მისკდება სემ თავსედ, რომ უნთი იმისთანა ვერ ვითვიქრე რამ, რომ მე შეს გარდატასოვეთა რ, გვოსები მომარტვი, მე ვარგათ ვეცი, რომ დედაქვის გოკედთვის ქე ლთა აქვს ვარგი ღონის მიება ქისრსედ ვაჟრის ამოყრისა, მაგრამ იმზაირის ვაჟრის ამოყრა ჩემი სულელი ქმისხათვს ცოტაა, ასე რიგათ უნდა გადაუსადო, რომ ვარგათ ივამიოს ღ იმითა ვერ დაგქმავოთუიდეგბი, რაც მე უხატვიურება მივიდე.—

გამოსვლა 4.

ნანო, შიო ღ ლუა.—

ლუა. (შიოს.) ორთავ რაღაც საქმე მოგვანქმეს ღ არ ვინც რომ-

ელს ემძაკებში უნდა ვიპოვნათ.

შიო. (ღუკას.) რა უნდა ქქნა ჩემო საუკუნოდო ძიძის ქმარო, ზო-
რნილი უნდა ვიყენო ჩვენის ბატონისა და ამასთან სარგებლობა გ-
აქს ერთხად და მეორესხად. რომ კარგათ იყოს იმისი ქალი ჩვენი ქა-
ლბატონი, უხათუოდ იმის გათხოება ავანტურაობამ შეაყენა, არ იქ-
ნება, რომ ცოტა ჩვენც არა გვერგობსა, ღვინოს მანც დაკლევთ,
თუც ქალს კი ძალიან მეტობრობა ქქონდა, ვილაც ლეკანზედ. შენ
სომ კარგათ იცი იმის მამა არას დროს თანახმა არ შეიქნა იმის სი-
ძობისა. —

ნანო. (თავისთვის ოცნებობს, მარტო ჭკონის თავის თავი) ვერა მი-
ბოვნიარა იმისთანა, რომ ჯავრი ამოვიყარო. —

ღუკა. (შიოს) რა აიტყუე ძმაო და რა თავს ისეთქს ექიმები და-
სრულეს რაც რამ იცოდნენ. —

შიო. (ღუკას:) რასაც ბევრჯულ არ მოკლის კაცი ბოვნიან, სანცა არ
ექებს იქ იპოვინს. —

ნანო. (ჭკონის მ.რტოა.) უთუოდ უნდა ჯავრი ამოვიყარო, რაც
უნდა დამკარათოს, ის ვროსები ვიდევ გულში მხედება, მე არაოდეს არ
დამავიწყდება და... (შიოს და ღუკას ეტყვის) ას! უკარგავათ ბატონებო
ვერ დაგინახეთ ფიქრში ვიყავ, რა ვნებაჯბო? —

შიო. ექიმს ვეძებთ, აქ სადღაცა დგასო. —

ნანო. მაგაში მოგესმარებით!

შიო. შესაძლებელია, ჩვენ ვეძებთ ატება როგორც შეგნვდეთ იმის-
თანა მცოდნეს ექიმსა, რომელსაც შეეძლოს რგება ჩვენი ბატონის
ქალისა, იმისთანა ავანტურაობა დაეძგერა, რომა ეს ჩაუყარდა; ბევ-
რი ექიმი მოიღალა, დასრულეს რაც იცოდნენ და ვერა უშუალებსა,
ბევრჯულ იმისთანა მცოდნე კაცი იპოვნება, რომელმანც იცის იმის-
თანა წამალი და შეუძლიან მოარჩენა იმნაირი ავანტურაობისა, რომე-
დსაც სხვები ვერას არგებენ, აი ჩვენ ამისთანა კაცს ვეძებთ.

ნანუა (ჩუმათ იქით.) ას, რაკაი სვირს, მამლეკს დმერთი, ჩემი
ბედოკლათი ქრძის ჯავრის ამოყარაზედ (მალდა) თქვენ ძალიან სიქმე
ქნით. მე შევითხოვ, რომელსაც ექიმს მე გასწავლით, ასეთი კაცია,
არა ქვეყანაზედ იმისთანა არავინ იპოვება, მეტადრე მაგისთანა გამ-
ნელბულის ავანტურაობისთვის. —

შიო. მართლა შენიჭირბი, სად უნდა მოვინსოთ?

ნანო (შიოს) ვეცოდ

ნახუა. თქვენ ესღა იმას იბოვებით, ამ ბოლოს ქუხამი, დუქანი
აქვს ვაქსია, ჭეიფის, —

ლუკა. ჩემი სექემების ხალებზეა ჭეიფის!

ნახუა. დიას თქვენი ექიმობა არ უყვარს, მაგრამ ერთი ხაყურგელი
რამ გაცია, რადღაც ხსიათათსა და თავის დღეში ვერ მიხვდებით იმის
ხსიათათსა, როგორღაც ხუფელაურით აცვია, თავის არ იჩენს უტო-
დნელ გაცათ აჩვენებს თავს მტოფინარებს,

შაო. ეს ხაყურგელია, რომ უოკელს გამოჩენილს გაცხ მზუიბთანა
რადღაც ხსიათათი აქეთ, როგორღაც ცოტა ტუტუნება არიან თავიანთ
სწავლადი. —

ნახუა. იმისი ხუტუტუნე მომეტებულა რამ არის, დაუყურებელი,
ახე რამ ბეგრუფელ ხსიამ გარჯათ არა ხეცენ არ იკიბრეს ექიმობასა
და მე თქვენს სუფისებით რომ ვერაბ დროს თქვენს ხურგელს ვერ
მახვდებით და არაოდეს ის არ იტყოს თუ ექმიან, რაგი ერთსიღ
თავისი ქეიფი მოუკა, მასამ მორაოდ კოხი არ მოარტუათ არ გუბი-
ტუფებით, თქვეს უოკელთებს ამ დონსისიყვანს ესმართათ როცა ის
ხაყურგელა ხოდმე. —

შაო. ხაყურგელი ტუტუნობაა. —

ნახუა. მართალია, აზრობს ახსუკან თქვენს სახამთ რა ხაყურგელებს მო-
ხვდეს. —

შაო. ხაყურგელთ რის უმსახარს? —

ნახო. თათეს ჭეიფის, ადვილად ხეცრობც არას. —

ლუკა. რა ხისა აცვი? —

ნახუა. დაგლეჯილი სუფითუვა აცვია. —

შაო. ექიმის როგორღაც ახმობით?

ნახუა. რას ახმობთ ხაყურგელს ხოდან, ექსი თვე იქნება რად
ერთს ავასიყოფ დაჯავცხს ერთთან ექიმობა თავი დაახეებს. უკლას
მკვდარი უკოხათ, შეიფი ხაჯათი იხე იყო, ის იყო დამარცხანს უმარო-
ბდისენ, როდესაც ის გავი მაიუქისქს მადათათ როგორღაც მე ვი ხარბი.
თ. რომ ხისი გართ რადღაც წეით ხ. უმკა უფრმა, მძვ წამს წამოაგებ
ის დაჯავცხი და დაიწყო ხსხდამი ხაჯურელი, თათქო თავის დღეში
არა სტეკეობათა —

ლუკა. აიჭნე, აიჭნე, აიჭნე!!!

შაო. უთუოთ მადიას ძვირფასი წამალი რამ იქნებოდა? —

ნანუა. რასკვირველია, ხშირ თვე არ იქნება რაც ერთი თორმეტი წლის უმაწვილი ბიჭი ჩამოვარდა ძირს მაღლა სამრეკლოდან ჭ დაუქსეზრია იმას ცხიერი, თავი, ხელი, თეხი, მაშინვე ის ჩვენი ოსტატი კაცი მოიუჯანეს, რაღაც წახსმელი წამალი წაუხრა ტანსედა, იმავეწამს წამოსტა ჭ გაიქცა სათამაშოთ.—

ლუკა. აიბე! აიბე!

შიო. ერთობა რომ ქვეყანასედა რაღაც ხეულებსა ეველას წამალი ქქონი იმკაცსა?—

ნანუა. შეჭველია!

ლუკა. ბიჭო ჭ სწორეთ მაგისტანსა კაცი გვინდობა ჩვენ, წაგიდეთ ჩქარა მოვინახოთ.—

შიო. დიღათ გძაღობთ ჩვენი სიამოვნებისათვის!

ნანუა. კარგა დაინახოსეთ ჩემი დარიგება. (გაჟას.)

ლუკა. მაგისი ჩვენ ვიცი, ცემის მეტი თუ არა უნდაა, გიჟი მოხვედრით დავამშვიდებთ.—

შიო. ძალიან ბედნიერება მოგვივიდა რომ ამ ადამიანს შევსდით ჭ როგორც ვიფიქრობ ნახვაგლი ექიმი უნდა იყოს.

გამოსვლა 6

თათუა ჭ ივინივე.—

(თათუა თეატრის უკან იმღერის, ამან სულა) სულა, სულა.

შიო. შეუურება ვიღაც იმღერის

ნანუა. ეგ ის არის, ექიმა (თათუა შექოლის, ერთი ნახევარ დოქიანი სელში უჭირავს. ვერ ხედავს შიოს ჭ ლუკას.) ჭ ასლა გი გადაკარ, ცოტა შეჩქაჩხლოთ. (შემდგომ დალევს) (იმღერის სულა სმა, სე)

რა კარგი ხარ ჩემო დოქო,
ტბილია შენით ღინის სმა,
გულას ჭხვობიან შენი სმა,
ახ! დოქო შენ ტენაგაღე,
რატომ ძაღე დაიცაღე?....

შიო. აა ის კაცი.—

ლუკა. (ხუდათ ძაღს) დიხ სწორეთ ის არის ჭ სწორეთც შემოგვასღე.—

შია. აბა ახლა ვხსოვ.—

თათუა. (ხაღვინეს ჭკოცნის): ახ შენ ჩემო სულან ღოჭო;

მე რომ მქონდეს ესლა ღოჭო;

ხაუზმეზედ დაკვდებოდი,

დაძოვრალი შაგაქნებოდი. (აქ დაინახავს): დასწვევლათ ღმერთმა,

რა ეშმაკებს ეძებენ ეს კარები?—

შია. (ლუკას.) ეს სწორეთ ის არის!

ლუკა. (შიას.) როგორ ჩვენ გვითხრეს სწორეთ ის არის შირ წყარ-
დინილი.—

თათუა. (ხაღვინეს ძირს დასდგამს, შია ისრუბა თავის დახაკრე-
ლათ. იმას ჭკონია ხაღვინის ხაღვლათ ისრუბა. აიღებს ჭ იქით
გადახდგამს; ლუკა-ც ემხადება ისრუ როგორც შია თათუა აიტარებს
ხაღვინესა მერვე-ზედ დაიღებს ჭ სხა ჭ სხვა ნაირათ იღრიჯება,
რომელიც შეადგინს თუჯრას თამაშობას)

თათუა. (თავისთვის) ერომანეთს ჭკითსკერ რა განძრასვა ექნებათ?—

შია. თქვენ სომ არა გქვიანთ თათუა.—

თათუა. მერვე რა გინდა?...—

შია. მე გვითხამთ თქვენ სომ არა ხართ?—

თათუა. (ჰერ შიასკენ მერვე ლუკას) ჭო, ჭ რა გნებაძლათ შეიტ-
ყოთ.

შია. ჩვენ იმის ბატონისკერა გვინდა რაც გი შეიძლება.—

თათუა. თუ აჯერა მე გასლავარ თათუა.

შია. ბატონო დიდად მოხარული ვართ თქვენის ნასვინათვის ჩვენ
რახარ ვიძებდით თქვენივედ მოგვასწავდეს, ახლა გუვედრებით. მოგე-
ვსმართოთ ჩვენ გაჭკავრებაში!—

თათუა. თუ იმისთანა რამ არის ბატონებო, რაღცა შეეება ჩემ
მცირე ხელობსა მზა ვარ თქვენი სამხახურითა.—

შია. თქვენგან ეგ დიდად მოწყალებაა.—

ლუკა. ნუ გაგვირისხლება, ღმერთი გადღეგრძელებს.—

თათუა. (იქით) აი ზდილობიანი კაცია არიან (ქუდას დაიხურავს)

შია. ბატონო ხაწეუნათ ნუ მიიღებთ ამას რომ თქვენი მოგატან-
თ; გამოცდილხი კაცია უოკულთეს ხაჭირიანი არიან. ჭ ჩვენ შეტ-
ვობილი გვაქვს თქვენი კელოვნება.—

თათუა. სწორე უნდა მოგახსენოთ, რომ ჩემისთანა ვაჭრის გაკე-

თებელი არსად არ იბოებს. —

შიო. ეს ბატონო.....

თათუა. ჩემ თავს არ ვზოგამ ჭ ასე რიგით ვაკეთებ რომ არსდროს არ დაიწუნება. — ჩუქისას ასე გახდა, როგორც ხარკე. —

შიო. ბატონო ჩვენ მაგას არ გვიბოძებთ. —

თათუა. კოლეგის სახსრათ ვეიდა. —

შიო. ღმერთი გადღვრძელებს, მაგას ნუ გვიბოძებთ. —

თათუა. მე გადღვრძელს გუბნებით: ამასე ნაკლებ არ მიგვამ. —

შიო. ბატონო ეს ჩვენ ვადგით. —

თათუა. თუ იცით, ესეც უნდა იცოდეთ რომ ყოველთვის ესე ვეიდა. —

შიო. ბატონო თქვენ სეზრობით მიიძამ?

თათუა. ხელ არა გსუქრობს თქვენს მხეს ჭ არც ნაკლებ შემიძლიან მივეცი. —

შიო. სხვა ვთქვით რამე ღმერთი გავგონებ. —

თათუა. სხვაგანაც ამოვიღო რასაკვირვებას, მაგრამ ვაქნებ არის ჭ ვაქნებაც, მე ინჯღანისაგან მისწავლავ. —

შიო. ეს ბატონო, მაგას თავი დავსწავლო.

თათუა. მე თქვენ გარკვევებით ვერხად ამოვიღო ამხოსანს, თუნდა მომეტებულა მისცეთ. —

შიო. ეს რასაკვირვება?

თათუა. არა მკითხე, მკითხე ხელში ამისეც ნაკლებ ვერ ამოვიღო. მე შემდროებით მაგას ვეიდა; მე იმხოსანს ვეიდა არა ვარ — მომეტებულა ვამსჯოთ. —

შიო. არ სხვადრისა ბატონო, მაგასთან ვაქნა მისხრობით თავს ამოვიღო ჭ აუღრებით მაგასთან დავსწავლო. მაგასთან მკოდეც, მაგასთან ნაკლებ ვეიდა, როგორც თქვენ ბრძანდებით ქვეყნის ეადღვრით ჭ განდით დამხმართი მაგასთან ხარკე. —

თათუა. (ქათ გაკა) თქვენს მხეს სეზრობით თავი უნდა იყოს ესა.

შიო. თქვენა თავს მხეს ბატონო; ხელეც ვაქნებაც ამასეც მეტსა.

თათუა. როგორ? —

ღმერთ. მის იმე ჭ კბ ტარტურობა რათ გინდა, ჩვენ ვიცით რა ვიცით

თათუა. რაო?... რა გინდათ ჩემთვის? — ვინა გგონივართ მე?

შოა. ჩვენ ის გგონისაბ ზე ვიციოთ რომ ჰირველი ექიმი ბრძანდებით. —

თათუა. თქვენ თუ სართ ექიმი თორემ მე არა ვარ ზე არც ჩემს-
ღეში ვუოფილვარ. —

შოა. (ხუმლი.) აი სიგიჟე (ძალა) ვარგი, ამასეჲდ მეკის ნულარც
თქვენ წუხდებით. ზე ნულარც ჩვენ გავწესებ ზე თუ თქვენი ნება იქ-
ნება ნუ მაგვიყენ იქამდინ. რა უსიამოვნება მოუყენოთ. —

თათუა. რა უსიამოვნება? —

შოა. ის ერთი საქე რაი არის, რომელც ჩვენ შეგავწესებს. —

თათუა. მე ვარა გამაგინარა? რაღა გნებავთ ისა ჭქქნით, არა ვარ
ზე ირც მესის რას მეუბნებით. —

შოა. (აბლას.) მიტო ღონე არ არის ჩვენი წამალი უნდა ვისმარ-
ოთ (ძალა) ბატონო, ვადევ გთხოვოთ გავკურნდეთ ვინც ბრძანდებით.

ლუკა. შენ ეი, თავი არ მომიკვდება ბევრს ნულარ ვაქდება, გ'ბე
იტყუა რომ ექიმი სარ! —

თათუა. გიყება არიან, ღამის გამანჩხლონ. —

შოა. ვარჯათ ვიციოთ ვინცა სართ, თავს რათ იმალაძით. —

ლუკა. შათამ ქაორა თავს იღებ ძალაან! რას გამოგადგება ეს ცუდ-
უტო. —

თათუა. უმწვიღებო ერთას ხა უკეთ ძალაან შოანის შოანს ვართ,
მე თქვენ გუბნებით, რომ ექიმი არა ვარ. —

შოა. მამ ექიმი არა სარ!

თათუა. არა

ლუკა. ექიმი არა სარ?

თათუა. არა მეოქე გუბნებით!

შოა. რასანს გინდა ჩვენც შეტოღონე არა გაქს (აიღებენ თითო
ჭოლისა ზე დაუწიებენ ცუქს)

თათუა. ვაა! ვაა! ვაა! ბატონებო ვარ! ვარ! რაღ თქვენ გინდათ.

შოა. აბა რისთვის იტარებ საქმეს ბატონო, რისთვის მაგვიყენ
იქამდინ. —

ლუკა. აბა რატოინდა რომ გვიმოთ აი!

შოა. მეწმინეთ ასე ვწუხვარა რაი მეკო აღარ იქნება —

ლუკა. თავი არ მომიკვდება არ არის სხანამოქნო სწორე გითხრა.

თათუა. რას გადარეულ სართ ემაწვილებო თავი ნუმოტიკვდებათ: სხსაცილოთ მიგდებთ, თუ ორნივ დაგიუდით, რათ ჩამციებისართ ჭ გინდათ ექიმი ვიუო.—

შიო. კიდევ. არ გინდა გასტყუდე ჭ სულ გინდა იმასო რა არა სარ ექიმი?—

თათუა. ოჯასი დამიქტეს თუ ექიმი ვიუო?—

ლუკა. მამ მართალს ამბოთ, ექიმი არა სარ!

თათუა. არა. ჭირი შეიძლიდგეს თუ ვიუო (დაუწეებენ სელ ასლბ ტყისა) ვა! ვა! ვა! კარვი ემაწვილებო ვანიგაკარდეთ რასან აღ არ იშლით ვარ. ექიმი, აფთიკარცა. კიდევ თუ გაიძებათ მე ის მი- რჩეინან ყველსყედ თანახმა შევიქმნა, მინამ ამ ტანჯვას!—

შიო. ჭო? აი კვ კარგი ჭ ზატოსანი ბატონო დიდად მოხარული მარ რომ ასლა რიგინათ დაზარაკობ.

ლუკა. გულმა ფუნდრუკი დამიწეო სისარულით, რაკი შენ ებ ბრძანე.

შიო. ბოდიშს ვითხოვ მომიტკვოთ.

ლუკა. ნუ ტატვი ყრები თავი ნუ მოგიკვდება, ორიოთ ვოსა რომ გინალეთ

თათუა. (იქათ.) იქნება მე თვითონ როგორმე ვცდებოდე, მარ- თლა ექიმი შეიქვილვიუო ჭ ვარა გაგიტარ.?—

შიო. ბატონო თქვენ არას იზარალებთ რაკი გაჩივრებთ თქვენს სელკინებს ჭ ნამამ რა რიგათ კმაყოფილი შეიქინით.—

თათუა. მაგრამ ემაწვილებო ერთი ეს მოსხარით. თქვენ თითონ არ სცდებიან? ჭ ჭეშმარიტათ იფით რომ ექიმი ვარ?

ლუკა. ჭო! თავი არ მომიკვდება?—

თათუა. ძალიან კარგია მამ?—

შიო. რასაკვრელა!

თათუა. ეშმაკება წამიღოს თუ მე ევ ვიცოდე?

შიო. რას ამბობ? შენ ზიარული ექიმი ხარ ქუჭნანანაზე.—

თათუა. მართლა ამბობ?—

ლუკა. ასეთი ექიმი სადმე ხარ რომ რამტენი ავანტუოფი მოგი- რჩენია.—

თათუა. დემერსმანი;

შიო. ერთი დედაკაცი ექიმი საათი შეკადარ დებულა; ის იუო

თურმე მარხამდნენ, შენ თურმე რაღაც ერთი წვეთით წამალი მიეცო
ფეხსზედ ააყენე ჭ ხასლში ხიარული დაწვებინე.—

თათუა. აი დაწვევდომს დმერთმა!

ლუკა. ერთი ვიღაც შატრა ბაჭი თორმეტის წლისა ჩამოკანდნი-
ლიყო სამრეკლოდგან, იმის გამოხობათ, თავი, ძეღავი, ფეხი აქე-
მტვრია ჭ შენ არ ვიცი რაღაც წაკეცხუნიებინა მამინეუ სადმე ამდგა-
რიყო ჭ საფუნდრუკოთ სადმე წახუდიყო.—

თათუა. აი დიდება შენოჯ!

შიო. ბატონო თქვენ კმაყოფილნი დარჩებით ჩვენგან ჭ მიიღებთ
რაც თქვენ გნებამთ ოღონდ ნება მოგვკენ წავიყვანოთ ხაც ჩვენ
გვინდა.—

თათუა. რაც მე მინდა მივიღებ?

შიო. დიას!

თათუა. რახან ასრეა, ექიმი უარ, უოველის ვარის უთქმელად. მე
ეს დამვიწედა, მაგრამ ასლა მომაცუნდა: ახა რაზეა ხაქმე დამოკე
დებულდი, სად გიხდათ ჩემი წაყვანა?—

შიო. ჩუქნი ბატონის ქაღმა ძეტეველება დაჭკარვა ჭ იმის მოახსენა-
გვინდა.—

თათუა. თქვენმა მზემ მე არ მიპოვნია.—

შიო. (ხუმათ ლუკას.) სეძრობა ჭეუარებათ, — ახა წავიდეთ ბატ-
ონო!

თათუა. ტანისამოსს ჩავიცვამ ჭ წამოვალ!

შიო. ჩვენ გიმოვრით.—

თათუა. (სალკინის ამღვერ შიოს) დიაჭი ეს შენ, ეს ის არის ხაც
გახვარედილებელი წამალია (ქემდგომ მიუბრუნდება ლუკას.) შენ მიქვე
მავას ბრძანებასა ებრ ექიმიხა.—

ლუკა. ახა იმე შიო! ამისთანა ექიმი მიუვარს, მე მგონის ძელიან
ხაქმეს ჩაიდენს, ამისთვის რომ ხუმარა ყოფილხარ.—

Handwritten notes at the bottom of the page, likely bleed-through from the reverse side.

— 64 —
(ფარდა დაეშევა.)

მოქმედება მეორე.

თეატრი წარმოადგენს ივანეს ოთახს.—

გამოსვლა 1.,

ნანო, შიო, ლუკა, მართა & ივანე.—

შიო დიას ბატონო მე გონია კიყოფილი შეიქმნათ, ასეთი ექიმი მოგვარეთ ქვეყნისკენ არ არის.—

ლუკა. ჭო! თანა არ მომიკვდება, სხვა აღარაინ უნდა ამოიქმნათ კიბისკენ, სხვები ჩუგის ქაღალის ღირსნი არ არიან.—

შიო. ასეთი რამ გინდა, ესა ხაკურველა წამლობა მოხვლიან.—

ლუკა. რომელხვრე მკვდრები ხაში მოუწიქნიან.—

შიო. ცოტა რაღაც ქუთის გინდა, როგორც მოგასწიქნეთ & სანდისსან ჭკუა როგორღაც დეკანკება სოფლი & თაკას თაკს ვეღარ იცნობს.—

ლუკა. სუძრობა უეჭარს & იტყვის გინდა თითქო რაღაც რეტი აქვს.—

შიო. მაგრამ გულში ვი სულ ღრმა ცოდლით ვატენილიან ჭბუკრულ ასეთ რაშიქ ძაღლის იტყვის, რომ რაღა ვიქვა.—

ლუკა. როცა მოტყუება დაზარაკ ასე გონია წიგნში გითხულობსო

შიო. მაგის ხასელი გავარდნილიან ამ მხარესკენ & მოუღი საღისი სულ მაგისტარს მოდის.—

ივანე. მე სულა ძელქვა იმის ხასვიხათვის, აბა მოიყვანეთ ჩქარა!—

შიო. ესღავ მოვიყვას. (გავა.)

გამოსვლა 2.

მართა. ჩემს სიემემ ბატონო, თუ ვაი ექიმი გინდათ უზოვნოთ თქვენ ჭაღსა, მე ვიცი, აბა თქვენ ერთი ხაქარო მოგვარეთ, რომელიც ძაგას უნდა.—

ივანე. ეი! ეი! ჩემო ძიძავ, შენ ძაღიან ხაქმეებში ერევი.—

ლუკა. დანუშდი ძიძავ რა შენი საქმეა რომ ეხსირობი.—

მართა. მე ვანობ და მოგასხენებთ, რომ სულ ეგ ექიმები გერაფერს ვერას გაარიტებს, თქვენს ქალს სხვა რამ უნდა წამალ წუმალი და სისხლის გამოშვება გიარ, ქმარი ძალიან წამალია, რომელიც უოგელის ქალის სენს არტებს.—

ივანე. ესლა სადლა აქვ თაკი მაგისტთანა ხნეულსა, სო, აკი როცა მე მინდოდა გამეთსოგებინა, თაკისი ბრადი არის, წინააღმდეგი რათ შეიქმნა.—

მართა. მე მკონია თქვენ გინდოდათ ესეთი ქმარი შეგერთოთ, რომელიც მაგას არ უყვარდა, ისეთი ემაწვილი შერთე, რომელიც მაგის გულს მოსწონს! აბა მამინ მორჩება თუ არა.—

ივანე. ის ლევანი ისეთი გერ არის როგორც უნდა არც იმტენი შეძლება აქვს, როგორც სხვასა

მართა. ბიძაი ქუეხს მდიდარი იმისი შემკვიდრე ის არის.—

ივანე. სულ ეგ სიმდიდრე, მე სიმდიდრე არა მკონია, რაც გაცხ სულში უჭირავს ის არის და ისინი ძალიან ჭსტლებიან და სტუეუდებიან, რადესტ სხვისეგან მოეღიან ქონებას.

მართა. მე მაინც ამას გიტყვი, რომ ესლანდელი გათსოება სულგატრობა—

გამოსვლა. 3.

თათუა და ივინივე.—

შიო. ბატონო შეემსადეთ აი ჩვენი ექიმი მობძანდა.

ივანე. (თათუას.) ექიმბაში დიდათ მოსაუეული ვარ, რომ თქვენ ჩემს სახლში გსედათ და დიდათ ვსაჭიროებ თქვენს თავს.—

თათუა. (ექიმის ტანსხამონით საშინელის მწვეტის ქუდით) ჟანაონს ექიმბა ბრძანა, რომ ჩვენ ორთავ ქუდები დავიხუროთ —

ივანე. ჟანაონს ბძანებს მაგასა?

თათუა. დიას!

ივანე. რომელს წიგნში სწერია, თუ არ გამიწერებით?

თათუა. იმის წიგნებში... ქუდა ძიღში.—

ივანე. რადგან ჟანაონს ბრძანებს ისე გქნათ.—

თათუა. თქვენ რა გტკივათ?

ივანე, ვის ელანარაებით ბატონო?

თათუა. თუქნა. —

ივანე, მე არა მტკივარა

თათუა. არა კტკივარა?

ივანე. არა მერწმუნეთ. —

თათუა. უცნო ღ ბატონსანი

თათუა. (ღუკას) შენა ბიჭო?

ღუკა. არცარა მე. —

ივანე. მაგას თავი დაანებე ბატონო, მე ერთი ქალი მეავს ჰანტი-
თნში გასდელი ღ რადც საკვრველის ავთიმოფობით არის ავთ. —

თათუა. დიდათ მოსარული ვარ, რომ მე თქვენი ქალისათვის საჭ-
რო ვარ ღ ამსთანავე გულით ღ სულით, რომ თქვენც ღ თქვე-
ნი სასლობაც მსაჭირებდეთ რათა მით დაგიმტკიცოთ ჩემი გამზა-
დება თქვენს სამსახურსე.

ივანე. დიდათ გმადლობთ მაგ მონაწილეობისთვის. —

თათუა. გარწმუნებ რომ სწორეს გულით მოგასსენებთ ამას. —

ივანე. მომეტებული პატივისცემას, რასაც თქვენ ბრძანებთ. —

თათუა. რა ეწოდება თქვენს ასულ?

ივანე. მელანია.

თათუა. მელანია? ახ რა კარგი სასელია, წამლის მსატყმათ მე-
ღნია იქნება მელანია არგოს?...

ივანე. წავალ ერთი ვნახამ რასა იქს. —

თათუა. ვინ არის ის ძაღალი ქალი!

ივანე. ძიძაა ჩემი პატარა ემაწვილისა, (გავა ღ შიო გაჭეება.)

გამოსვლა. 4.

მართა ღუკა ღ თათუა

თათუა. (იქით ცალკე) ოს რა ღამაზი მორთულობა არის ამ სა-
სლში. (ძაღლა) ახ ძიძავ! მშენიერო ძიძავ, ჩემი ექიმობა არის უმ-
დაბლეს ტყვეთ თქვენის ძიძობისა ღ ნეტამც პატარა ბავშვი ვიყო,
რომ ვიდოხსნიდე შენ მენიერ ძუძუებსა (ძუძუებისაკენ კელს წაიღებს)
ჩემი წამალი ჩემი ცოდნა ჩემი ნიჭი თქვენის სამსახურობისათვის შე

მიწირობს ღ.....—

ლუკა. უკაცრავათ ნუკიქნები ბატონო ექიმო რა მოგახსენოა, თავი დასწებოთ ჩემ ცოლსა.—

თათუა. მართლად შენი ცოლია?

ლუკა. დიას

თათუა. ახ.. უკაცრავათ რომ არ ვიცოდი ღ დიდათ მისარულ-ვარ თქვენი ერთმანეთის სიუკარულისთვის (უნდა მითომ აკოცოს ღუცო გას ღ ჰგონის ძიძას.)

ლუკა. (გამოსწუმს თათუა. ღ. იმის ღ იმის ცოლშუა დადგება) წე-ნარა თუ თქვენი ნებაღ არის,—

გამოსლა. 5.

ივინივე ღ ივანე.—

ივანე. ესლავ გიხსლებათ ჩემი ქალი.—

თათუა. მის ვარ ბატონო, უოვლის ჩემის საექიმოთი.—

ივანე. სად გასლავთ.—

თათუა. (შუბლზედ კვლს იღებს.) აქა ბატონო.—

ივანე. ძალიან კარგი.—

თათუა. ახლად რადგან მე გმონაწილეობ ვეკლასა თქვენს სასლობ-ასე, უნდა რქე გაუშინჯოთ თქვენს ძიძასა ღ ძუძუები უნდა—უნასო (მართა უახლოვდება.)

ლუკა. (გამოსწუმს ღ ზიარუტზედ შემოატრიალებს) იქით, იქით ჩვენ კვ არ გვინდა შენ ე!

თათუა. ექიმის ვალია უნდა გაუშინჯოთ ძიძას ძუძუს თავები.—

ლუკა. მე ვიცი რაც ვალია; აქ მიუერთებ შენა.—

თათუა. ძალიან ბრძევი სარ, რომ ექიმის ნებას ეწინააღმდეგები ბეატორიე კარსედა!—

ლუკა. მე შენი მიქარ მუქარისა არა ვიციარა.—

თათუა. (დაუწეებს გამტარებული ნქარას) ელავ ციებას ვაგინ⁵ ენ.—

ლუკა. ნუ, ნუ, ღმერთი გადღებრქელებს.—

თათუა. მამ ეჭვიანი ნუ იქნება.—

ივანე. აი ჩემი ქალი.—

გამოხლა. 6. —

ივინივე ზე მელანია. —

მელანია. (შეშვავა...)

თათუა, ეს არის, ავთ მეოფი? —

ივანე. დას მავ ქალის მეტი არა მუჟაბ ზე დიდი უბედურობა იქნება ჩემთვის, რომ ვე მომიკვდეს. —

თათუა, თავს კარგა გაუფრთხილდეს, რომელი უნდა მოკვდე ექიმის უდასტურებით. —

ივანე. აბა დაბრძნდით. —

თათუა, (ზის ივანეს ზე მელანიას შუა:) აი კაი ავთ მეოფი, რომელსაც სასიამოვნო სანასავი არის, ზე შე მეონია ერთი კარგი მანჯუ-ვე მტოდნე კაჭა ლამაზათ გაასაღებდე (მენაა გაიტინებს.) —

ივანე. გაიტინეთ აი, უფალო? —

თათუა. ატრე სულებიან, რომელსაც ექიმი ავთმეოფს გაიტინებს იტოდეთ კარგი ნიშანია (მელანიას) აბა ხალა მიბძანეთ, რაკემისეუბათ, სადა გრძნობთ უფრო ტკივილსა? —

მელანია, (მიიტანს სელს ზირთან ზე ნიკაბქვეშ) სან, სო სო სო სან... —

თათუა. რა რას ამბობთ?

ივანე. (ისევ ისე ხელით აჩვენებს) ხან სი, სონ, სან სი სონ. —

თათუა. რაკობ?

მელანია. და, დი, დონ. —

თათუა. დან, დი, დონ, ღან, ღა არ შესმის სადაური ეშქვეური ენა. —

ივანე. უფალო ეტარის კიდეც მაგისი სნეულეა, ეტრე დამუნჯდ აქამდის ვერ გაკვირია, რა იყო მიხეცი ზე ამ შემთხვევამ მომალა მაგის გათსლება. —

თათუა. რათა? —

ივანე. ვინც მაგას თსოულთვს ულის მაგის მოჩენას ზე მაშინ გადასწევებს ხაქმესა

თათუა. ვინ არის მაგისთანა სულელი რომელსაც არ უნდა რომ იმისი ცოლი მუნჯი იყოს აი ნეტავი დმეწთს ებძანებინა ზე ჩემი

ცოლა მუნჯო ვოფილიყო შენი თავი არ მომიკვდეს იმის შორენა-
სე მე არა მენალარა

ივანე. ხსლა უფალო ჩვენ ამას გთხოვთ რომ ჩვენი მოცადინეობა
ისმართოთ დამაგას უშველოთ რაჲ

თათუა. ხა მაგასეჲდ ნუსუსართ ერთი ეს მიბძანეთ ეგ ხნეულება
ძალიან აწუსებს

ივანე. დიას ბატონო
თათუა ეგ უკეთესი ტვივილს ძალიან გრძნობს

ივანე. ძალიან
თათუა. ეგარე გარგი თქვენ რომ იცით იქ დადის

ივანე. დიას!
თათუა. მომეტებულათ

ივანე. მე მაგეობისა არ ვიციარა
თათუა. (მელანას) ხა მაჲა მიბოძეთ (ივანეს) ზი მაჲა რომელიც

ამტვირებს თქვენის ქალის მუნჯობას

ივანე. დიად ჭეშმარიტია ბატონო ეგ არის მაგისი სენი თქვენ
მაშინვე მისვდით

თათუა. ხა! ხა!
მართა. ნახე როგორ გამოიღწრა ზვამტუოფობა

თათუა. ჩვენ გამოჩინებული ექაეზი იმაჲ თავი თაჲე მისვდებით
ხნეულებასა გამოუტდელი ვი ხარეოჯა ჭ გეტუოდათ ეს ამისაგან

ღ ამისაგან არისო თქვენი ქალი მუნჯიაო

ივანე. დიას მაგრამ ერთი ეს მიბძანეთ რამისესისაგან არის
თათუჲა მაგასე უჭადვილესი რა იქნება იმისაგან გახლამს რომ

მეტვეილება დაუარგამს.

ივანე. ძალიან გარგია მაგრამ რამისესისაგან თუ არ გამოწებით
უნდა იუოხ მაგის მეტვეილობის დაგარგაჲ.

თათუა. ვოჲელი ჩვენი გამოჩენილი მთხუჲსელი გეტვეიანთ. რომ
ეგ არის მისესი ენის უმოქმედობისა

ივანე. მაგრამ მაინც სემს ასულს რა მისესი უშლას ენის ხმარე-
ბასა

თათუა. არისტოტელმა ბევრი რამ სთქჲა!... მშვენიერი ასრები.
ივანე. მჲერა ძალიან
თათუა. ო. გამოჩინებული კარგი იუო

ივანე. გამიგონია.

თათუა. დიდი სრულებით უმაღლესი ვაჟიკაცი იყო რომელიც (ი-
ღებს მაღლა ნიდაყვამდენ მკლავსა) ესრე უმაღლესი ყოფილა ჩემს
ჩვენი ლაშარაკის ახრია რომ არ დაკარგოთ, მე გამტკიცებ რომ ეს
უსმარებლობა მაგის ენისა არის მიზეზი რომელსამე ქეიფს გამო
ჩვენ ზოგი ერთი ნახსაკლით შორის ვეძახით მაწეინარ ქეიფს მაწე-
ინარი ესე იგი!... ქეიფი მაწეინარი მეტადრე მოგროვილი მომეტე-
ულის ქარების მოქმედებას რომელნიც იშლებიან სრულობის მხარეს
მოსულის, ... ასე ვსიქვით სომ ლათინური გეუფრებათ

ივანე. ჩემს დროს ქართულსაც ძლივს გვახსავლიდნენ ჯ ახაკ ლატ-
ინური საიდან მეცოდინება. —

თათუა. (ადგება გაჯავრებულვით) სრულებით არ გესმის ლათ-
ინური. —

ივანე. არა.

თათუა. (აღტაცებით) რადგან ბრძევს ყოფილსარ უმკაბრეცის
არტიტურაჲ სასრეულთამ მოგისდება სენდულა რიტენობინატიკო
სეკმეზა ბონუს სანკტეს ორატორ ლეთინასმე კუო კვარე. —

ივანე. ას! რატო არ ვისწავლე!

მართა. ჯ, ძალიან ნახსაკლი სადმე არ ყოფილა ეს დასაქტევი. —

ლუკა. ცოდვა არ არის რომ არ მეუფრება. —

თათუა. გიდეკ ეს ქარები, რომელიც მოგასხენეთ მაგ ქალს მოს-
ვედრია მარცხნივ საითაც ღვიძლია, მარჯვნივ გულისკენ ჯ იმით
სხანს რომ ფილტვი რომელსაც ჩვენ ლათინურად უწოდებთ, არმი-
ან ბეპერს ბედუმი აქვს შეერთება ტვინთან, რომელსაც ჩვენ ბერძიუ-
ლათ მარმის ნასმეს ცრინტალია, ძირის ძარღვას გამო, რომელსაც
უძახით ჩვენ ებრეულათ, ყუბილ ურიკლიაკარ ერთათ იუფრებათ სსე-
ნებულ ქარებთან, რომელი ჭბერამს გუქს, ზურგის მძივსა ჯ რადგ-
ან სსენებული ქარები... სო კარვა გესმისთ ეს ჩემო მოწყალეო ბა-
ტობო, სოლო რადგან სსენებულსა ქარებს აქვს ვიეთიმე წინააღმდ-
ეგობა... ეს კარვით გაიგონე, მე თქვენ გთხროთ. —

ივანე. დიას.

თათუა. აქვს ვიეთიმე წინააღმდეგობა რომელმაც დამართა ბეჟა-
თად უგდეთ ყური შენი თავი მიზეზს.

ივანე. ბეჟითად გახლავარ.

თათუა რომელიც გახდა მიზეზი ცუდის ქარებისაგან ქმნილებისა

გამო ბრუდეთ დაბარუნებულისა ძარღვთა შინა, მისდება რომ ეს ქა-
რები მსამონდევლა ნეკის ნეკერ ჰყარინუმ კვიზსა მიღუესი აი სწ-
ორეთ ეს არის მიხედა შენი ქალის დამუნუებისა

მართა. ას რაკარქათ ილაპარაკა ამ ჩვენმა ოსტატმან.

ლუკა მეც აგრე მაინც მქონდეს მქნილი ენა!

ივანე უველა კარქა ბძანეთ მაგრამ ბატონო ახლა რას ფიქრობთ
მაგ სენს რა მოუხდება

თათუა. შე ეგ უნდა შეთქვა რამოუხდებოდა

ივანე. კარგი.

თათუა. ჩემი აზრია რომ ეგ ქალი თავის ქვეშაგებში დაწვინეთ
ღ მიაღებინოთ წამლათ კარგა ბლომათ ბოდლიწო.

ივანე. ეგ რისთვის ბატონო?!

თათუა. მისთვის რომ ღვინოსა ზე ჰურში ერთად არეულში არის
მადლი რომელიც აძლევს მეტუველობას მას თქვენ არ იცით რომ
თუთიუუმს სსკას არაიურს არას აჭმევენ ზ იმითი სწავლობს ღაპარაკს

ივანე. ეგ მართალია

თათუა. საღამოზე დავხედავ ვიდევ რა ფულილება ექნება.

მელანია (გაჟა)

გამოსვლა 7

ივანე. თათუა. მართა

თათუა. (მართას) ჭკვიანათ იუბოით (ივანეს) ამ მიძახაც ეჭირება
ცოტა რამ წამალი მივცე

მართა. ვინა? შე? ახრე კარგათა ვარ თავის დღეშიაც არა ვუო-
ფილვარ.

თათუა. ეგ უარესი, მიძაკ; ეგ უარესი არ იცი რომ მომეტებული
სიმრთელე საშიშია ზ ცუდი არ იქმნება ცოტაოდენი დასამსვიდეუ-
დი სისხლი გამოვიდოთ ზ გასაგრელებელი წამალი გაგიკეთოთ

ივანე. ბატონო რამოდა ეგ რომელიც მე არ მესმის, რასაჭიროა
სისხლის გამოშვება როდესაც არა ემიხეხება

თათუა. ეგ არაიური ეს მოდა სასარგებლოა ზ აი როგორაც
სმენ რომ წყურვილი არ მოუიდეს ეგრეთვე სისხლი უნდა გამოუშვან

მამაკალის აკადემიურობის დროსა.

მართა. (გადის ჭ ანობს) ჩემი თავი არ მოკვდეს მე ეგანი არ ჩავიდინო.

თათუა. წამლის მიღების ჯიუტი ყოფილხარ მაგრამ ვისმარებთ იმისთანაღონის ძიებას რომ ჭკუაზე დასდევ მართა. (გავა ჭ ლუკა თან გაქუება.)

გამოსვლა 8

ივანე ჭ თათუა

თათუა. მშვიდობით ბძანდებოდეთ
ივანე. ცოტა მოთმინეთ თუ თქვენი ნებაც იქნება.

თათუა. რაგნებაუ?

ივანე. მინდა ფულები მოგართოთ ბატონო

თათუა. ნუ სწუხდებით არაკვილებ ბატონო

ივანე რას ბძმანებ

თათუა. არა მეტა

ივანე. ერთი წუთი.

თათუა. არა ჭ არა

ივანე. გთხოვ უმორჩილესად

თათუა. დაბტონით

ივანე. აი მორჩი.

თათუა. მე აღარას ვიმოქმედებ

ივანე. ეს!

თათუა. მე ფულისათვის არ ვმუშაობ.—

ივანე. გკერა (შემდგომ ფულს გამუართმევს) ეს ხაშიმიჩა არ არის!

ივანე. დიას ბატონო.

თათუა. მე სომ ჩინჩი ექიმი არა ვარ.—

ივანე. ვარგათ ვინი.

თათუა. ჩემში სარგებლობა არ უფლებს.—

ივანე. მაგას არაოდეს ვერ ვიფიქრებ (გავა ივანე)

თათუა. ჩემს მზემ ეს ტული არ არის თუმიც რომ.....

გამოხვევა 9.

ლევან და თათუა.

ლევან. უფალო დიდხანია რაც მე თქვენ გეძებთ; გთხოვთ კედრებით თქვენს შემწეობას. —

თათუა. (ძაწას უძიხვამს.) ოს! რა ცუდი მკვანა!

ლევან. მე ავით არ გასლავარ ბატონო და ძაგბითუხ არ გახსულ თქვენთან.

თათუა. თუ ავით არა სარ, მა რა კმაკებს შეუხეხები?

ლევან. ორის სიტყვით შეგატყობინებ ხაქმეს: მე მჭვიან ლევან რომელხადა მიყვარს მეღანია, ესლა თქვენ რომ ნახეთ და რადგან მამა მინი კარ არის გარჯათ ჩქოსან და ჩუმი ხიყვარული აუკრძალა თავის ქალსა, მე გაბუდე და გთხოვ შემწეობა მომცეთ ჩემს ხიყვარულში, ეკება როგორმე მომცეთ იმისთანა სურსიანი შეთხვევა, რომ ორი სიტყვა უთხრათ იმ ქალსა, რომელზედაც არის დამოკიდებული ჩემი ბედნიერება და ხიდრცხლუ. —

თათუა მე თქვენ ვინა გგონივართ, როგორ ჭბუდავ და შეუხეხებით მოგესმართ თქვენ სიყვარულში და გინდათ დამდაილება კვიძის დინსებისა. —

ლევან. უფალო ნუ გი უვირით. —

თათუა. ჩემი ქვიფია, ახე მინდა ვიყვირო; ბრიუვი უოფილსარ.

ლევან. ეს! ბატონო ცოტა წუხარა.

თათუა. ცუდად ზდილი. —

ლევან. გთხოვთ უმორჩილესად! —

თათუა. მე შენ განკენებ, რომ მე მაგ ხაქმის კაცი არა ვარ და კომეტეული თავ გასკლავა. —

ლევან. (ქინის ამოღებას დროს.) ბატონო...

თათუა. ჩემი შემწეობა! (ქინსა გამოარამეებს) თქვენ არ მოგახსენებთ ამიტომ, რომ შატროსანი კაცი ბძახდებით დიდთადაც მიამება გამსახურთ. მაგრამ ბევრი ბრიუვი გრცია ქვიფანაზედ, რომელნიც ფიქრობენ ზოგიერთზე, რომ იმისთანა ხული იყოს და ხწორე უნდა მოგახსენოთ ეს მე ძალიან მანხსლებს —

ლევან. გთხოვ, რომ მომიტყველოთ ბატონო ამ ხაირი გაბუდე და..

თათუა. რაზეა ხაქმე დამოკიდებული?

ლევან. ეს ავ შიიტოვანთ ბატონო, ის ავთმოფრთობა რომელიც თქვენ გინდათ მარწმინოთ, არის მოგონილი, ექიმების უცხოთ განს. აქვს მზე სხეულებასე და არა თქისსე. ზოგმა ტინი დახდო მაზე-
ნათ ზოგმა მხანაგანი შენობა, ხოჯე. ზოგმა ღუძღა, მკრამ სწ-
ორე მისესი ხეუკარულია, და ევ ავანტოფობა შელანამ ძოიგონს
იმიტომ რომ ევას ამათი მოქმედებისა ხაქმით, რომელიც არ უუ-
ვარს რომ არავან მიცნოს აქ ამისთავ ეს ტანისძოისი ნაკრევა და თუ
მხანოს უთხარათ, რომ თქვენი ავთუკარი ვარ. მტონია რომ ვერ
მიცნოს. —

თათუა. არა მტონია!

ლევან. ახლა ჩემი ხურვილი ეს არის ერთი რთისიოთ. სუთის წა-
ძლებას ხსელები მახწავლე რამე და მათ ვახვენი გამოცდილება და
ჩემი სწავლა. —

თათუა. იმტენი მე გიცი წამლებს ხსელები რაც შენა. —

ლევან. როგორ? —

თათუა. ეშვამა რამოფს თუ მე ექიმობისა გამეგეოდეს რამე. შენ
რადხან პატონხანი კაცა ხარ უნდა გავიტენდე და გითხრა როგორ-
ათაც შენ გამიტედი და მითხარი. —

ლევან. რას ამბობი! მართალია არა ხარ?..... —

თათუა. არა მეთქი გეუბნები ჩემი ჭკეუის დაუგითხვანთ ძალათ
გამეექიმეს ჩემდღემი ამ ხარ ჭკეუის ხაქმითი არხად გაკრეულეარ და
ჩემი ცოდნა ექმის ღათვლის იქით არ ახულა და არ ვიცი ხაიდან
რა ზისრი მოუვიდათ, რავახეთ რომ ძალას ძალათ უნდოდანთ ექიმი
გამხდარევივ. მეც რა მეტი ღონე შემხდა, ვივისრე ეს ხელობა,
მანამ სწორე პატრონი გამონხნდება არ დაავკრებს შეცდომილობით,
რა სმა გაიხმა დაუოკლანი ასე ექიმასაგან შეკრული არიან, რომ
ნახწავლ კაცათ მაგდებენ, უოგელი მხრიდან მოდიან ჩემთან, თუ ხულ
ხაქმე ასე იქსება, სწორე გათხრა მანამ ცოდნალი ვარ ექიმობა-
სე ხელს აღარ ფილებ, ამისთახა ხელობა არც ერთი არ არის, ამ-
ისთავ რომ ავანტოფი თუნდა მარწმინო თუნდა არ მარწმინო ფუ-
ღო უოკლთავს გემდევა. სარახს ბამიკების გერვამი არ მხუძლიან
რომ ერთი ბეწო ხამოგვი წახდა რს, მამახვე ვარინა წავერთევა. ამ
ხელობაში ვი შემდევა. როგორც გინდა კაცი წახანდინო გრომს არ

გაიღებ, ჩვენ აქამდეში თუგვი არ ვიცით ეს ყოველთვის დამსაშავებელი მოკვდება ის არის; ამასთანავე საქები ხელობა იმიტომ არის, რომ ჩვენს დასორილს შეგვრებათ შორის ხეყურული ბარბოსნება. დიდი მოკრძალება და ს. ს. რაღვი ქვეყანაში შეიძლება. და თვით დღეში გერბის ნახამს მოხაზარს შეკვანხა ქვეყნა რომელმაც მოკლა. —

ლეონ. მართლა შეგვრება ძალიან ბატონისანი არის მაგ ხატისზე (ლეონ ბაბა)

გამოსვლა: 41.

ივინივე და მართა

თათუა. აი შევეჩვენე ძიძა, ეს ჩემი გულის ძიძა, შენ შეჩვედნა დიდით მოხარული ვარ შენი ნახვა არის, უმაღლეს ტყვეთ შენის ძიძობისა.

მართა. ჩემმა ხიფქმის ბარბოს, ქვემო, ძალიან რამეები შითხარ ეს არის რომ ვერა გავიგონერა. —

— თათუა. ერთი ხვთ გახდი ძიძა, მე გოსოვ, გახდე ხვთ, ჩემის ხიფქმისთვის ნახე და ხიფქმით და ხიფქმით მოგარწინო.

მართა. მე მოხარჩენა არა მიჭირსრა. —

თათუა. შებრალეები ღამათა ძიძა, მაგისთანა უჭვიანა ანხნელი ქმარი გეოლდა.

მართა. რა უფოთ ბარბოს? ჩემი ცოდვის ვითხვა. —

თათუას. რას ამბობ? მაგისთანა გაუთლელი, როგორც ევა, რომელიც თვალს არ გამოარებს და არ უნდა რომ არავინ ხმა არ გახტეს —

მართა. იმის სიხინხლისაგან ეგ კიდეც ცოტაა?

თათუა. იქნება მართლა მათ მაგზე მეტად რაღა აჩუღი უნდა იფოთ, რომ შენისთანა ადამიანს იფუდათ ეფუგობოდე, ეს. მე ვიცი ერთი ადამიანი ჩემო ღამათა ძიძა, რომელიც ესლა შენსად შორს არ არის, რომელიცათვისა, ბედნიერება იქნებოდა შენი ქმლის წკრის კორჩა. ნახე უბედურება მაგისთანა მშვიდი ქალი იმისთანა ხელის ჩავარდნილობარ, რომელიც სწორ მხედრი, ბრძევი, კერძი, სულელი, უგატრავათ ძიძა, რომ შენ ქმარსედა ამეებს ელანარაგობ.

მარტა. ეს გიცი ვარტა რომ ის უოკელს შავ სხულები ღირსია. —
 თათუა. დიან უტკველათ დიძავ, ღირსია, ჭ მკონიან ამისთან კიდევ
 ღირსია იუოხ რომ ლინოთ ლაუი კვერცნი დამტკერი თავსუ ამისთ-
 ვს რომ ისეთი ეტვიანი რათ ჩრის ისე.

მარტა. თუ ხარჩო არა ჭქონდეს, მაშინ ნახვდი კვერცხების მტკ-
 რეასა. —

თათუა. ჩემმა მსუმი ცუდათ არ იქ. ერთი გამიარჩინო გინმე კვერ-
 ცხები მიმოუნოს, თმის ჭავრის ამოსაყრელათ, რომ რისხვ გეუბნები
 შენი ქმარი იმისთანა კარია რომ ღირსია, ჭ თუ მე ისეთი ბედნიე-
 რი ვიქმნებოდი მშვენიერო დიძავ, რომ მე გამიარჩინოთ იმ... (ამ
 ღრმს, როცა თათუა გაშლის ხელებს. რომ უნდა აკოცოს მარტას,
 ლუკა შემოვა ჭ კალ ქვეშ გამაძვრენ თავისას ჭ იმათ შუა დადგება
 თათუა ჭ მარტა შესვლიან ლუკას ჭ გავლენ სხვა ჭ სხვა მკარესე
 ლრთაგნი გაგვან). —

გამოსვლა: 12

ლუკა ჭ ივანე. —

ივანე. შენ ეო, ლუკა, აქ სომარხად დავინახამ ჩვენი მქიმი? —
 ლუკა. ჭო, დიან, აი ლუკასი დამტკან, დავინახე, მსიღ ჭ ჩემი
 ცოლიც.

ივანე. ესაღ ხად უნდა იუოხ. —

ლუკა. რა გიცი ეშმაკსა ჭ ქაჯებში. —

ივანე. აბა ერთი ჩემი ქალი ნახე რასა იქს) (ლუკა გავა.)

გამოსვლა: 13.

ივინეუ თათუა, ჭ ლუკა. —

თათუა. ჭ ლუკან შემოვლენ.

ივანე. აა, უფალო ესლა გვითხულობდი თქვენა, ხადა ბძინდება
 მუთქი. —

თათუა. მე გავრთვი თქვენს ესოში, რასა იქს ავანტუოთი?

ივანე. ცოტა უფრო ავათ არის, თქვენ წამალს შეძლებ. —

თათუა. უფრო ვარტა, გე იმის ნიშანია რომ მტკმელებს წამალი.

ივანე დიას, მაგრამ იმ მოჭმელებს შიშვენიანი არ დაიბრუნოს. —
თათუა, მაგასევე ნუ შესწუხდები. ასეთი წამლები შეგებს, წაღათ-
არ ჩააკდებენ, რაც უნდა სხეულებს იყოს, მე ხოლოთ ვეღვი სული
ბრძოლას. —

ივანე. (ლეკანს დანახებებს) ვინ არის ეს რომ მოგუყავთ? —

თათუა. (ხელით ანიშნებს, რომ ეს ავთიიკარია.) ის არის. —

ივანე. რას

თათუა. ის.....

ივანე. ხო, ჰო,...

თათუა. რომელიც.....

ივანე. შესძინ

თათუა. საჭირო იქნება თქვენის ქაღისათვის. —

გამოსვლა. —

ივანივე მელანია ჭ მართა. —

(მელანია ჭ მართა შემოვლენ. —

მართა. ბატონო აი თქვენ ქალს ცოტა გავლა ჰქნურს. —

თათუა. მაგისათვის სასარგებლოა, მოდი უფალო ავთიიკარო მუჭ
უნასე, რომ ხოლო იმის ავანტიურობაზე მოვილაშაგოთ. — მო-
წვალეო კელწიფეო! ეს დიდი ჭ ჭკვიანური გითხვამ ექიმებთ შორ-
ის საცოდნელათ ქალები უფრო ადვილი მოხარჩიანი არიან თუ კაცი?
მე გთხოვთ ამას კარგ. უფრო უგლოთ შოგნი ამბობენ დიასო შო-
გნი არაო ხოლომე ვამბობ დიასხაც ჭ არასაჭ, მეტადრე ცუდი მო-
ზაურობაა აჩუყათა ქარებთა, რომელიც იყრებინს ბუნებითსა სხე-
ულებსა ქალთასა, მიწეხისაგომო რომელ პირუტყვი ნაწილი ეოველ-
თვს, მძლავრობს ჭ უფლებას გრძნობასა შედა, აქედან ჩანს რომელ
უთანამძოება მათისა არისა არის დამოკიდებული ბრუნეს მოძრაო-
ბის მთაკარის სიმკვლეისსა. ჭ როგორათაც მზე რომელიც ხსიკის
თვისსა მოჭყენს დრანტეთა შინა ქიყანისსა მოხედება: —

მელანია. (ლეკანა.) არაოდეს მე მაგ სასიათისა არა ვარ. რათ
გამოვიტყალო ჩემი გრძნობა. —

ივანე, აკრებს ჩემი ქალი ლაშაჩაობს! თ კეთილ მოჭმელო წამალო

...! ხედავდებოდა ექიმო, რა რაგათ გმადლობდით, უფალო ახრე ხახნი-
უფათ მოარჩინისათჳს შემიძღვან ღამე ხამსახური გაგვიწიოთ?

თათუა. (დასვიძინებს თვატრში თავის ქუდას მარცხავით ხმარობს)
ხაკურველი აჯანტყოფოდა იყო დიდი შრომაც გაგვიყო. —

მელანია. დას მამაკ მარტველობა მოქცა, მაგრამ იმისთვის მოქცა
თქვენ გითხრათ ჩემს ფეხში ლევანის მკერი მუ ქმარი არავინ მინდა
დ ტყუილათ ნუ ეცდებით მიმცეთ იმ ბუბერს კაცსა. —

ივანე. მაგრამ... ..

მელანია. ამა ახრის გამოცვლა არავინ შეუძლიან. —

ივანე. როგორ... ..

მელანია. ტყუილათ თქვენიც ღამარავით ნუ ეცდებით —

ივანე. თუ... ..

მელანია. მოგასჩვენებო ტყუილათ ნუღარას მიბძანებთ. —

ივანე. შე... ..

მელანია. ეს გადაწყვეტილია ხაქმით. —

ივანე. მაგრამ... ..

მელანია. ასე იხდრო აღარ არის, რომ მამამ, ჭალა თავის
ნებაზე გაათხოვოს. —

ივანე. შე... ..

მელანია. ტყუილათ ნუ ეცდებით... ..

ივანე... ჭა..

მელანია. უდაბნოში მოლოზნათ წავალ მინამ მისთანა კაცი შევირ-
თო, რომელაც მე არ შეყვარს. —

ივანე. მაინც... ..

მელანია. (ანჭარებით) არა არახტვით ამა სედა შეტი არ შემიძლიან
გადაწყვეტილს ვაძობ. —

ივანე. ას! რა ანჭარებული ღამარავიც, ღონისძიება აღარ არის
წინააღმდეგობა გაუწიო. (თათუას) უფალო გთხარ იხეკ დასმურწო.
თათუა. ეგ შე აღარ შემიძღვან. თუ რამ შემიძღვან ხამსახური
გატყალოთ დაჯერებთ თუ მიბძანებთ. —

ივანე. მადლობელი ვას აჯანო. (მელანიას) კარცა იფიქრე... ..

მელანია. არა თქვენი დარბევა დ განსაკუთრ კულანს იმოქმედებენ
ჩემს ხელზე. —

ივანე. ამალამვე დატყვრ ვარს იმ ბუბერს კაცსა... ..

მელანია. ხიკუდილსე უფრო ადრე დაიწერე ჟურნალი.—

თათუა (ივანე.) დიქრითა ჩემო! თქვენ დადევით, ერთი დამატ-
ლეთ მაგ საქმესზე უწამლო, მაგ ხსენებებს მე ვიცი რაც წამალი
უნდა.—

ივანე. მართლა ბატონო? შეგიძლიანთ გაჭეუროთ ეგრეთვე მაგის-
თანა ჭკუის ხესი?—

თათუა. დიას! თქვენ დამცალეთ, მე ეველას წამალი მაქვს, ჩემი
ანუთუკარი ძოგკისი იყო თაკისან ცოდლით ზე გაჭეუროსაც (ლეკის)
გაგონსე ესოდ ხედამ რა ხიკუარული აქვს მაგ ქალს ლეკისისათვ
სწილუბით წინააღმდეგი ძამის ხეისა. დროს დაკარგვა აღარ უნდა,
ქარები ძალიან ძოგტროვა ზე ხატაროა ხა ქაროთ ყძლის ზოგის,
რომ გამოვიყვით, რომელიცა გასილდება დატვიანებით, მე გო-
ნებ ზე ერთი წამალი მოძიგისა ერთი ძალია გახეველი წამალი-
რომელიცაგ შენ შეადგის როგორც რაგია რისი დახვით შეუღლე
ბული აბები თურთ იქნება როგორც იხასლოს ამ წამლის ძილება;
მაგრამ რადგან შე გამოცდილი ვარ სარ შენ ხელთაში შენსედ
ჭვიდია დააჭურებისო, ზე ხელაში სავალი ესე როგორც შენგან შეი-
ძლიათ რაგანათ აღახრული წავა გასსე ცოტა ბოლოა გააწე-
ვისე ბაღში, რომ მით დაამქიდო გრძობა ძანი, ძინამ მე აქ ძამის
გელაშარაგები, ძინც კიდევ ეცდე დრო არ დაჭეურო ამა წამალთ
ჩქარა! წამალი გასხაკუთრებითი!—

ლეკან. (გაღიან ზე მელანია თას გაჭეუვს.—

გამოხვლა —

—ივანე თათუა.—

ივანე. რაწამლებია ბატონო, რომელიც ესლა თქვენ დასახლებთ,
მე მგონია ჩემ დღეში მე ეც ხსენება არ გამოგონია.

თათუა. ეს წამლები გახლავთ, რომელნიც ისარების თურთად დი-
დი საჭაროებასათვს.—

ივანე. გინახამთ ხადმე აგრე გაჭიუტებული, როგორც ჩემი ქალი.—

თათუა, ქალებმა ხანდახან იციან მაგისთანა, ჭიკუჭულაბა.—

ივანე. თქვენ არ დაიჭურებთ რა რაგით არის ჩემი ქალი გაჭიუ-
ტებული?

ბული ლეკანისათვის. —

თათუა. მომართებულნი სინსლის სიტყუ მოახდენს მავ ნაირს საქმეს
უმადვილთ თავში. —

ივანე. სწორე მოგასხენო. რაკი შევიტყუე მაგისტანა სიუვარლი ჩემი
ქალი დაკეტდეს ოთახში დახვი ღ ალარსად უძეგბ. —

თათუა. ძალიან ჭკუა გიხმარიათ. —

ივანე. მოგწვევით იმათი ერთი ერთმანეთის ნახვა ღ ამის შეტ-
ყობა. —

თათუა. ძალიან კარგა გიქნიათ

ივანე. ერთ სიგიჟეს მახსდენდნ რასმე თუ ნება მიმეცა ერთმანე-
თის ნახვისა. —

თათუა. უაჭველათ. —

ივანე. ასეთი ქალია. იქნება კიდევ განჯეოლიყო სადმე. —

თათუა. ჭკვიანურათა ჭსუთ.

ივანე. ესე მითხრეს მითომ ძალიან სადმე ცდილობდა ჩემი ქალის
ღამარაკს.

თათუა. სუდამ ხამაგილსა! —

ივანე. მგონის ტყუილათ დროს დაჭკანტამს. —

თათუა. იმა ჭტონის ერთ სუფელთან ვახთანმე ჭქონდეს საქმე. —

გამოსვლა. —

ლუკა, ივანე, ღ თათუა.

ლუკა. (შემოვა.) ან! რუსიან დაღუპვა, ბატონო ერთი შეიტყუთ
რამბაზია; თქვენმა ქალმა ღ ლევანმა, დაგურცხლეს აფთივირათ ის
იყო; აი ამ უფალმა ექიმმა მოახდინა მაგისტანა ვაი საქმე ბატონო.

ივანე. როგორ თუ მაგნირათ მომიკალით! — ეს არსად გაუმეთ,
დაიჭრა მუხანათო, მიუფრე როგორ დაგხაჯო სამარტლით (გაგა.) —

ლუკა. სე! თავი არ მოძიკდება, ექიმო, თოკსეღ ჩამოგადმობენ
არ დაიძრა მანდუდანს. —

ივანე. (გაგა.)

გამოსვლა:

თათუა, ლუკა & ნანო,

ნანო (შემოვა) (ლუკას) ოხ! ღმერთო ჩემო, ძლივს არ ვიპოვნე ეს ხახლი! ერთი მითხარინ იმ ექიმის ამბავი მე რომ გახწავლეთ? ლუკა. აი ეს არის, დაღწიობენ. —

ნანო. როგორ? ჩემ ქმარს დაწრისობენ? ვაი ჩემ თავს! მაგისტანა რა დაშავა. —

ლუკა. ჩვენი ბატონის ქალი მატარებინა. —

ნანუა. ახ უბედურება? საყვარელი ქმარი მართლა დაწრისობას გიპირობენ? —

თათუა. ჰო! ხედამ ემანდა?

ნანუა. ამტენ ხალხში რათა ნუბდები მოხატავათ? —

თათუა. მითომ რა უნდა ვქნა? —

ნანუა. თუ კიდევ არის დაწრისი ვაქსის კოლოფები & გაიყიდა კარგი ნუგეში დაგროება. —

თათუა. გამეცალე აქედან გულს ნუ მისეთქ. —

ნანუ აქ მინდა ვიყო, რომ გაგამატრო სიკვდილის წინ მინამ თავს არ დაჟანგებო მინამ ჩამამსხვდეს არა გნახამ. —

თათუა. ხე აჭი! —

გამოსვლა:

ივინვე & ივანე

ივანე. (შემოვა) (თათუას) შრისტაჟი საცაა მოვა, ესლა იმისთანა ადგას ჩავსემენ. თუ წახველ ხადმე მახესს გამეცემენ.

თათუა. (დაწოქილი) ახ! მე უბედური! არ შეიძლება რამეთუნსამე ჯობის დაკვრისუდ შესტყალოთ ეგა. —

ივანე. აბა, ბა, ბა, ძავას სამართალი გადახწუვეტს, მაგრამ რას ხედამ მე! —

გამოსვლა:

ივინე, ლევან და მელანია.—

ლევან! უფალა მე გიასელოთ თქვენ! გიცხადებთ მე ვარ ლევან თქვენს ბრძანებას ქვეშევსე მომყავს ქალი თქვენი მელანია, გაძრახვა გვქონდა, ორნივე უნდა გავტყუდუდოყავით და შექმდე ჯვარი დაგვიწერა ძაგრამ ერთმა შემთხვევამ უფრო ზატიონხათ მოიყვანა სქემ, აღარა ძაქვს გასძრახვა თქვენი ქალის მოტაცებისა, ხოლო მსურს თქვენის გელით მივიღო ესე, ამას მოგახსენებთ, მხლოდ იატონო., რომელ ეს არის მივიღე წიგნი რომელითაც ძატეობინე ესე ბიძახქის სიკვდილს და ეს- ლა მე ვარ შემკვიდრე უოველს იძის ძაძულსეჲ.—

ივანე. უფალა თქვენი სიკეთე ჩემთვის მომეტებუდი და მე გამ- ლევ ჩემს ქალს დიდის ჩემის სურვილითა.—

თათუა. ბარაქალა იქიმო გახჭრა ჩემს ქვიმობამ,
ნანო. ჩემი ადრეული უნდა იყო, რომ ძაგისთანა ხელობა მე გამოვინე,

თათუა. დიას შენ მიმოვინე, ვინ დასთვლის ამისთვის რამტელია
კაი ვოხუბი ძამარტეეს,

ლევან. მოქმედება კარგი იყო და გთხოვთ ნულარ დანახსომე
თათუა. აგრე იყოს, (ნახუას) მიმატებია შენთვის ის ვოხუბი,
რადგანაც შენ ამისთანა ხაქუბი ხელობა მიმოვინე ძაგრამ, კვლავ
გათუთხილდი რომ აღარ გაძაჯავრო,

დასასრული მეორის მოქმედებისა,

გუძღვნი თავადს დათა გუგუნავს.

ღრუბლიანმა დღემ შეჭმენვა სული,
გულიც ეთანსმა, აღელდა სევდა;
რა იქნა უამი, უამი ქებული,
ოდესაც გულსა ვაგრი ვერ სძლედა

მაგრამღა წარსულს გინ დაბრუნებს,
მხოლოდ მის სიტყვას სსოვნიდა ვკრძება;
თვით მწუხარებსაც, სევდას უგრილებს
სიტყბუკეზედ თუ დაფიქრდება.

ტრფობა, ტელქობა მუც დაესტვიბ
ღ მათ შეშთხვევა მოხსნეებს ვით წუარო
ამოიოსრებს ღ შემდგომს იტყვიბ:
ქს. სიტყბუკე კარგი რამ სარო!

მასხომს მეც უამი სიზმრად წარსული,
ნადიმათ ვადომა, სუფრასზედ ღხენა,
სიუკარულითა აღტაცებული,
მიჯნურთან ტუბილად ღაღობდა ენა.

სად ჩანგზედ სტემდნენ ნაზნი თიხები,
სად ანკეთოსურ სმანი იხმოდნენ;
ღ სად კიდევა გიშრის ზაღუები
ბროლ დაწვით სედეზოდნენ ეკონებოდნენ.

წარვიდა უამი, წარვიდა დროცა,
სიბერე ჩუმათ შემომეშარა,
გარვიდა გული, გათეთრდა თმაცა,
მეც სიტყბუკემ ვერ დამიფარა!

ფული.

რს დღითგან კარგი დახადებულა.
უკვლას მსრუნველობს ფულიხათვსა,
ტკუინი კარგი არ ვარჯობულს,
ცარელი აქუს თუ რომე ქისა.

უკვლას მას ატანს, დაეძებს უკვლას,
იქნება ბუკნსაც ძეხნა მოხწყინდა,
მაგრამ ანსაით არ არის შუალა,
თუ რომე უბესთან მწურაღად იძინდება.

ფლან კაცს ფულისთვის ხდება სული,
სოგურ დაცინვით გატყუან თქვენს,
რომ ტკითხთ: აბა ვინა ხდელს ფული?
შანსსეგდ მამინ ებძებათ ენა!

ტყვილათ ნუ გავწკით მომატებით სჯას,
უკვლას თანასწორ რომ უქარს ფული;
თანასწორ გატყუით თქვენ უკვლას ამას,
რომ ძმატ ჭი ძმისთვის ფულსეა ფული.

ი. კ.

1867 წ. ივლისის 22

ხ. წოდორეთში.

დიმღიშიტო, ზურნა, დირაზედა
 მასსოვს ბეჭეტელ დამიჯლია ლეკური;
 მოკრებოდი, გაკდებოდი განსედა,
 მიუერებდენს, ვზღექ უელ მოღერებული. —

მათში ვინც იყო მოხურებული
 მტკელივ ღვებოდენს, დააბმადენს, ფერსულსა;
 მატარიდგან დიდით მოკიდებული
 მსე შინაობ დამღერდენს საამურსა.

მოჯირითებს გაქქონდათ ცხენთ თქრიალი,
 მათ ფერსა სმით, ეურთ სმა აღარ ისმოდა,
 მათ უურ მჯურს ჭკერშია ბრიალი,
 ყრმა ჭაბუკი ცხენით მოიციინოდა.

აქ ამიგინც ქალნიც მათ შესტინოდნენ,
 მსდალს კაცზედა სშირად დაიცინოდნენ,
 ვინც უჩაღად მოქროლუბდა რაშსა,
 ხულ ერთიან დაუკრადნენ მას ტაშსა.

ახ! გაუჩინდა იმ დღის კარგი ცხოვრება,
 სადღა არის ის ჩემი გაზაფხული,
 თვალთ წინ მიდგა ახლა მსლოდ სხოვნება,
 დამჩენია გული მსოლოდ ჩაგრული.

ი. კ.

ჟერ თითონ წასე ხოლოე გეძო, ხინამ ბავშვს აჭყევე. ამისათვის რომ იქნება რძე ასაჭოვდეს ღ თუ ხორცის წვენი იქნება მღაშე მოვივი-
 დეს, გისხოვდეს, რომ ბავშვს ბუნებითი, ხ ჭმელს ყოველოვის ასა-
 ღია, მხუბრქა ღ ყოველოჯი ერთი ღ იგივე სათბო აქვს; აი ამის-
 თანა უნდა იყოს ის საჭმელიც, რომელსაც ჩვენ ბავშვს უმზადებთ.
 ! როდესაც საჭმელს აჭყევე ბავშვსა, მაშინ ხე აჩქარდება, ხელ ნე-
 ლა აჭაქ; თითონ ბუნება ესე გავსწავლას; მეძუდვან ბავშვი ძაღვ
 ხ იღებს საჭმელსა ღ რაც მე, ნაკლებსა ესლა მოიგონეს კა
 ღინისძეება, ე. ი. მინის რქა, რომე საცა აქვს მინისკე საწოკებელი
 ღ რომელს ხუთათ შენახვა ძალიან ადვლას. ამ რქას შვავუღში არ-
 ის უუუუტანა, საიდვანაც რქეს ასსენ ღ მეძმე შროშვას უცქენ-
 ღ იმის მისეღვით, როგორ უცვია შროშვა. მაგრამ თუ დუწით, გადის
 რძე საწოკებელში, ღ იმის უუუუტანაში. როდესაც რქის ქ სმარებას
 მორჩე მაშინვე გამოიღვსე, საკუთრავ საწოკებელია. ამ რქით ბევრ-
 ელ დამიღვინება ბავშვებისათვ, ცარიელი წვენი, ამიტომ რომ ძა-
 ლე არა ცავდება.

ქალბატონი გეტყვას, როგორი თბილი უნდა იყოს რძე ანუ სხვა
 საჭმელი, რომელსაც ბავშვს აძლევ ღ შენი მოვალეობა ეს არის
 რომ ქალბატონს მაშინვე დაუჩერო რომ ცხელი საჭმელი მისცე რა-
 მე იმის საჭმლის მონელებას დაუსრუტებათ თუ ბავშვი მეძმეს გაშვ-
 ბულია. მაშინ უნდა დრო დაუნძომს საჭმლის ჭამისა ღ რამდენი
 უნდა აჭამონ,

პირველ კვირებში ძალიან ძნელია ბავშვებისთვის დროს დანიშვნა.
 საჭმლისათვის; ზოგ ბავშვს ძაღვ მოშვივ ღ ზოგს გვიანა ღ ძარტო-
 ცოტ ცოტათ უნდა დაახვიოთ რომ თავის დროზედ აჭამო ღ დაა-
 მინო, უნდა კრიდო, რომ ბავშვს ბევრს საჭმელი არ მისცე; ძვირათ
 მოსძულდება ბავშვს საჭმელი; პირიქით ისინი უფრო იმაზედ გზანა
 არან, რომ მომეტებული ჭამონ; მაგრამ ამისათვის შენ თვითონ
 ჭკუა გასწავლის. თუ ბავშვს მიეცე დანიშნული საჭმელი ღ იგი რომ
 იმისათვის ის საკო იქნება მაშინ დანიშნულ დრომდინ ხურას მისცემ
 თუნიდ ბავშვსაც რომ უინიაობა დაიწყოს; ამისათვის გეცოდინება,
 რომ შიშის უინიანობა შიშმდლისაგან არ არის ღ სხვა მარეწისაგან
 სმირათ გამდლები ფიქრობენ, რომ ბავშვს მაშინა შიან, როდესაც
 ძალიან საჭმევიანო, ღ ააჭმევენ კიდევ საჭმელსა, ღ ამით ძალიან უ-

ნებენ იმას. — აი ეს შენ არ გაბედა, მოკებნი სხვა ღონის ძიებ ბავშვის დახარუქებლა. გაუსხენ კაბის ღილები, მოუშვი არტამები რომ უმაწვლხ ფეხები თავისუფლათა ქქინდეს; ვერ შირქვე დაწინქ მერმე გულადმა, მურგოხედ & ფეხებზედ ხელი წაუსვი, ათამაშე ხელა მუხლებით, აღერხით წენარა გულში ჩაიკარ, ადუგ ოთხში გაატარ გამოატარე, მკრამ მძიელ ნმრევა არ დაუწყო: ნუ აქნებ, ნუ დახვდრე მძიელ მუხლები ნუ იხამ ისრე, როგორც ზოგიერთ გამდლები ჩადიან: ჭკიდებენ ხელსა მატარა ბავშვის ხელებსა & უკან ზურგზედ ხელის გულით ტაშ აკერეკიებენ — ეს ძლიან მკერქელი სისუფლება, რომ ამით ბავშვი დახარომონ შირიქით ბავშვი უფრო გაჟინანადება & ცუდი ვლენს ექნება უმაწვლზედ

ბავშვას ტირილი არ უნდა გავარეზოდეს; ამისათუხ რომ, თუ ეს ტირილი ძლიერი არ არის, მამინ მკერქელი არ არის, & შირიქია ან მარტებელია, ის ფილტვებს ამატრებს & მოძრაობის მაგირათა შეკლის, რომელც უმაწვილისათუხ ძლიან საჭაროა შენ მკონა შესამნე, რომ რამდენიც ბავშვი ფეხს იდგამს, უფრო ძირათა ტირის ხოლქ: ეს ამატომა რომ ხარულს & ხარბილი სიმრთელისათუხ ძლიან საჭარო მოძრაობანი არიან.

თუ უმაწვლი ღამე საჭმელს დაჩეუელია, უნდა ისეთი სიფრთხილით აჭარო, როგორათაც დღე რაც ამისათუხ ხარიროა, უნდა ხელათ მხათა გქონდეს ამ შუთხეკვიანათუხ მოკრე შენ ფისოს, ანუ ხმარტის ღამიფასა, რომელზედაც მეკიძლიან ტაფა დაიჭარო & იძროხ ან როდესაც ხასქელი უნდა უმაწვილცითუხ გაათბო, ერთ ადგილს დაწვე ტაფა, რქ, რქა, ჩაის კოვსა, შაქარი: რომ მტკერი არ დაედ-ოს & მწერი არ მოხვდეს, ხალფეტი გადუფარე, რომელიც უნდა გქონდეს, რომ როდესაც ბავშვს აჭეკვდე უელზე მოახვიო ნურახ დროს ღამში ანუ ხამთღათ ლოტინთან ნუ მასკალ, რომ უბედურება არა მოხდესრა (ე. ი. ცელსლი არ მოკვიდოს.)

უმაწვლი არას დროს უცვბ არ გაიღუქებს; როდესაც გაიგონებ იმის ხუსტ სმასა, რომლითაც შეიტუობ, რომ უმაწვლი ძალი გამოიღუქებს, მამანვე დაქე ფოხტლები ჩაადვი, შალი წამოახსია, ხანთე ღამში & დადგი ზედ რქ, რომ გათბეს, მერმე ფრთხილათ აუენე უმაწვლი, & თბილ ტანახამოხში გახვიე, მერმე ხელა & ფრთხილათ რომ არ გაცივდეს, გაუსხენ მხვრები, რომელიც ფეხებზედ ასვევია

რომ უმაწვლიძა თავისუფალთ გაშალვას ფეხები, ქვეშე სუფთა ხერები შეუწვე. შენ უნდა გქონდეს ღამისათვის სუფთა ხერები რომელიც ეწ. ყოფს სათბობს რაზედმე ეს სათბობი უნდა უაქველათ გქონდეს; ღ თუ არა გაქვს მამინ ხერები შენ ბაღიმ ქვეშ დაიწვე. რომ თბილათ იყოს მინამ ბაჭვს ჩაბმემ ღ თბილ ახაგვს დახვამ, რქ კიდევ გათბება ღ მერმე რქით დააღვენიე ეს სულ შენ უნდა იხრე ფრთხილათ ღ ნელა აკეთო. რომ მქტი არ შეიძლებაოღვს; უფრთხილდი, რომ სამთაღის სხივები ბაჭვის თვალეში არა სწემდეს; ნუ დაუწვებ ღამასე ღ გვადე, რომ სრულებით არ გამოფხიზღვს, ამით დაახვე-ბაჭვის, თვლემით ზურის ჭამისა, ღ მერმე სელმორეთ ტვბილათ და მინებასა-

თუ ბაჭვი ძემუსა სწოვს ღ დედის ოთასში არ წევს, მამინ რომ გამოიღვიძოს. უმდა დედასთან შეიყვანო შესხვიე თბილ ძაყელისან სხანში, რომელიც მსათ უნდა გქონდეს ღ ყველაფერში მარდათ იყავ, რომ უმაწვილძა შენს დაგვიანებულ ტირილი არ დაიწყოს ღ თავის სმით ყველანი არ გააღვიძოს ღ ღოგინიღვან ადგომა უმაწვლის დედასთან წაყუას ღ მოცდა, ხინამ ის ძემუთი გამოიღვება, მადიან მხელია, საკეთრიე თუ სამთარინ არის; მაგრამ ნუ დივიწვებ, გაძღვლობა შენ თვითონვე მოიგონე ღ ყველა გემდღის მოკალეობა ივისრე; ყოველ სამხასურს თავის მიხელე აქვს რასაკერველია, შენი ქალბატონი ამ შემთხვევებისათვის განუქებს თბილ ბამბკებსა, ხულებებსა ღ თბილ წამოხასხმელსა, რომ ჩქარა შექმლოს ჩაგმა.

რამდენსაც უმაწვლი გაიზღვება, იმდენი დედა საჭმელს გამოუტყუღის, რომ იმის წლოვანებასათან შესაფერი იყოს. მაგრამ ეს სულ შენი მოკალეობა იქნება ამ საჭმლის მომზადება, იმ ჭურჭლის წმინდათ შენსავ, რამიც საჭმელს მოამზადებ ღ კური უტდე. რომ საჭმელი თავის დროსე მსათ იყოს ღ გარგათ მომზადებული მერმე უნდა შეიქვე აჭამო საჭმელი, რომელსაც ვაი სინუფთავე უნდა.

საღვთავა ევლსე შემოასხვიე ზირს ნუ მოუთხუზნი ღ კოვსსა, დრმათ ზირში ნუ ჩახჩრი, რომ სხანში არ ატავო. თუ ცოცხალი ღ გამჭრიახი ბაჭვია, მამინ უნდა ძრეულ უფთხილდე, რომ კოვსი ზირში არ იტავოს. ესღა იმაზედ მოვიღამარავთ, თუ რეგონ უნდა ჩაბგა, გახადო ღ დახანო უმაწვლი.

მდიდარ ოჯახებში დანიშნული არის, რომ ბავშვი დილა ხალაობს ახანობს, მაგრამ მოძველებული უფრო დილით, ეს ძალიან კია სჯემა და არც ისე ძეგლია, როგორც უბნადო დახანა.

მაგრამ მე გვინდა, რომ ისეთ ოჯახში ხარ, ხედავ არ შეუძლია ბევრი მისამხსურები დაიჭიროს, რომ ამ გვარი მოზარდებზე უმწველებითაც გამართული იყოს, დახანობაზე სკამით წყალი უნდა აძინა გათბობა, გადამკვამ; ერთის ხიტუობით ამ ბევრი წყლები უნდა; სკამითაც ეს ძალიან ხმსკლავა დიდ გულქვებში, ხედავ მისკვება, რომ წყალი ზეით ეტყემა უნდა ახილოს, იმოდენა კბეპბიყდ.

ამისათვის კვირამა ერთსეულ ანუ ორჯულ უნდა გახანო სოლმე. ამა ამხელ მოვიღებთ: ყოველ ოჯახში არის ბავშვი 'ხ.მ.დ. უგი, რომელმაც აწეია ბავშვი ხედავლი და სხვა იმის ხეჭირო ტანისამოვი იქ უნდა ხანწეო, რაც შეხიყის ხეჭირო იქნება.

გვლა უბნადოთ მოკვამს გაქვდას ფართოებს, რომელიც ძალიან სხ. არგულად ამ მემისეკვინათ; ოდესაც დაუწეებ უმწველს ხანა ხანასა, ძამინ ზეით ფართოებულ ის ფართოება შეიყარის მისურე კარი და ფანჯრები, მუხს გვერდსეულ დაიდე ის ხანდგეო, რომელმაც ბავშვის ტანისამოვი აწეია, რომ იქე სელოთ ამდებებ შეეძლოს და მარჯვსაც ანუ წინ ხეჭი დაიდე, რომელსედაც წელით ხანსე ტამტი დადება. რაც ხეჭირო იქნება მკვლითად, სეფეთიე ისე ხიანსლოვი დრუბელი, ხეჭი და სხ. ტამტიან დაწეო. მერმე აიუესე ბავშვი, შირქე შენ მუსკებზე დაწეისე და გუსკეს რაც უნდა გახანსელები აქვს; მაგრამ სე ახეჩადები, რომ მუსკებელი ზონსები არ დაკბლანსე და ბავშვი არ გაჭირვეულდეს, მერმე გადამბრესე ბავშვი, მონსესა სელოთ დაჭირე და მარჯვსაია გახედე ზეითი და მემქოთი ტანთ ხედავლი და იქე მუხს ხეჭი დაქვადე; მერმე ფართობადოთ მოსხეს ხეჭივი და დრუბელით ხირი, გული, ყელი. სელები დახანე ამ დოის მარსესა სელი იმის წელით უნდა გეიღობ და ხედავლი ზეით ახანო სოლმე. ეს ტანის ხეჭილები, რომ გახანო მერმე მშრადობა შექმინდე, შირქე დაწეისე, თავი ტანსე ამობით გახანე; ამა ვარდა ფართობადოთ გადხანე სეკვებსა, რომელიც ყოველთაზნ ბავშვს უნდა გეიყვება აქვს, და გახანე, მერმე მშრადობა შექმინდე, და ამ გვერდ ხედავლით ადვილები სეუთა და მშრადობა არ არიან, ძამინ დაწეებენ ბავშვს ღმობასა და ტევილსა. სე დაიშურებ მშრადობა, რომ ეს

საკურები კარგათ არ გაბანო და არ შეუშინალო, ამიტომ რომ ამ ადგილებში ყველაზე მოძიებულათ ამოდის ოფელი და თუ ყოველ დღით და სულმოთი არ დაბახე და არ შეუწმინდე, მაშინ კანის სიმართლე მოქალდება. მუწუვები, ბუხუხები და სხვა კანის სნეულებები დაემატება. ამ გვარი ტყავის საკუები ბავშვ კინერსედა აქვს. კიფოსთან, წიკბნედა, და როდესაც ბაჭვი მხუქანი და ჩახსმულია, მაშინ ამ საკურების წმინდათ შესახებ ძალიან მსჯეობა; მაგრამ მაინც უნდა შენა საქმი ახსრულე. ბავშვს რამდენიც უნდა იტიროს და იფინახოს რაინც ეს ადგილები გაბანე. ამით კარდა უნდა უყრებიც გაბანო, იღლიები შენდის ქვეითი სსუელი.

როდესაც აბაქი, შამშინალებ ზეით სსუელის ნაწილსა, მშინ ჩუხივი თაყუდ ჩამოაგვი, სისამ შირქვე წიკს. მერსე ისრე დიპტორ ბავშვი, რომ თავი და გული შენ გულთან გეჭარას და ფესები ჩამუკებული ქონდეს; მერსე ტამტი წყით შილსხედ დახდვი. მისწივ რაც შეიძლო შესხ ასლო, ნაწიბუ ღრუბელი და მერსე დეწურე. ბავშვს წელსხედ დაასი რომ წელში ფესებამდის ჩაიბინოს. მერსე გეფე მიაბრუნე და ქვეით სსუელის ნაწილი ისე გაბანე, როგორც ზურგი; როდესაც ბახებს გაათავებ ემაწულ ქვეშ, (შესხ მუღეისხედ) გაძლე ძირალი ფასელის საჭერი ასუ სხვა ფარტუვი, და დაუწვე ფრასხლათ შირსხლოცით ასუ ხალეუთვით ბავშვს წიქნდა. ზოგი ერთი დედა ამისათვის გამდელს რბილ ფასელის შირსხლოცს აძლევ, რომ ზურგი და ფესები ემაწულს კარგათ შეუშინალოს. როდესაც ბავშვს კანი გაუწითლდება, მაშინ შეგიძლიან შედრი მოათვარო, კინერსედ, კიფოსხედ იღლიებში, ერთის სიტყვით იმ ადგილებში, სადაც ტანი აქვს სოღმე ბავშვსა მარამ ძალიან ბევრს სუ მოაური, ამიტომ რომ შედრი ხინოტიქთან შეერთდება, რომელიც ტანიგვან ამ ადგილებში გამოდის, და ქერქივით ხდება; და ეს ძალიან მახებელია. მაგრამ ევობინება კი რომ არც შედრი და არც სხვა მოსაურელი შარამოვი არ ის. მაროს; და ამას მაშინ გადაწვივი, როდესაც სმარათ აბახებ ემაწულსა და იმ ადგილებს სუფთათ შეთანხვე. საღამური, ტანსამოხი, თუ მხვრებში აღარ ასევე უნდა ბავშვს უეწველათ ქონდეს, დიდი გიქელი შერანგი უელამდინ და საღამური კაბა; ბავშვს ზოარსებით უგან უგვრენ და მენტვინ უფრო მარევე იქნება რომ ღესტებით შეუგრა შერანგი და კაბა.

თუ ბავშვს აკვანში აწვევს, ნაჭრებს მატრათ ნუ შემოახვევ: ისრე უნდა ქქონდეს შემოსვეული, რომ ხელი შეგეტიოს. ეჩერ კარგი იქნება, რომ ღამე მზათ რამდენიმე ხუფთა ნაჭრები ტქონდეს შქანს-ული.

სასილს რომ ატეიდე, ფრთხილათ ჩაიცვი: გაატანიერე ხასელი, შეკუშიე ერთათ ბავშვის თითები ჭ ფრთხილათ ჩაიცვი, რომ როგორმე ხასელს შატარა თითი არ მოხდოა ჭ არ ატეინო. მერმე ნაჭრებს რომ გაუმიდი ჭ ბავშვს სხანს დასურამ, უნ-სე რომ ფეხები თბილათ ტქონდეს ჭ თუ თბილათ არა აქვს კარგათ დასურე ამ რაგათ მოიქეც დილით, როდესაც დაუწყო სდასა, ბანახა ჭ ტანისამობის ცმეკახა.

უკულა გაბანახედ, რახვერელია, სრული ბანახა სჯობია. ხადაც ბავშვს სხანსების სოლმე თვითონ დედა ანუ სხვა კინმე უკვლის გამდეღს. აი როგორ აბანსების სოლმე: გახათფობსედ, ჭ ხადაც ეს არა აქვთ თბილ რასედმე, მტალითად ბუნართან სდებენ დიდ სელფოკსა რომ ბავშვი შეწინდონ ჭ ამას უფრო სწორი ფანელის ხანით ერთათ გახვეული ეუობინება, ჭ მერმე სხანსოვე გორდას მოამსედებენ. წულა ისე თფილი უნდა იყოს, როგორიც შეფორის უმწვალის წლოვანებას: რამდენიც შატარა ბავშვი, იმდენი წულა უფრო თბილი უნდა იყოს ჭ რამდენი დიდი იმდენი ცივი, გორდამა ანუ ტამ-ტში იმდენი წულა უნდა იყოს, რომ მოელი ბავშვის ტანი დაჭფარ-ოს; მარტო თავი სკით უნდა ტქონდეს, ამისთვის სელის გულით იჭერენ ბავშვს კეთასა, ხინამ აბანსების; ამას დაჩვევ უნდა, მერმე უნდა აილო მარჯვენ სელში დიდი ღრუბელი ჭ იმით უნდა გაბანო ჭ გაუწრო ყოველი ტანის სწილი

ბავშვებს ბანახა ძალიან უყვართ ჭ იმასედ სხანამოვნო არა არი-ხრა, როგორც ცქირა იმ შატარა არსებისა, რომელიც შანწინა თეთ-რი ფეხებით ფრთხილადეს წულში, როგორ სხანამოვნებით ფარცრომს წულში, ატეპუნებს იმში ხელებსა ჭ რა რიგათ უხარან; შარი სხანამო-ვნებისეგან უმწვინამს; სხვა ჭ სხვა შესაქვევ შიმინობას აყოებს წულში, ეს ხელ ცხადათ გვანკეებს, რომ დად შექვევას ამდეც ბავშვს წულა. აი ჭყოებს წულიდგან ღამის ფენსულა სელსა. აი ამეაუწვევ-ძლავა იმის მხუქან ჩახსმულ ფეხში. — მაგრამ იმ წამსვე უჩინიდახლო ღრუბელი ვიდევ წულში ჩახსმავს სოლმე, მშინ შეიმდევა, რომ ერთ-თი ფეხი მატრათ მოხედეს გორდას ძინსა ჭ შატარა ბავშვი იმის-

გან მალე ასტუქს; ეს შეითხვევა ურებ შიშისგან გამდელს ანუ დიდ
ას მოდღის და უფიარებს სოლიე და უფრო მაგრათ მოკვიდებენ ბავშვის ხელს
რომ ერთბაშით ბავშვი წყლიდგან არ ამოვარდეს, რომელიც გაუფორ-
თსილუბლობისგან შეიძლება მოხდეს, და ბავშვის ბანობა საწუთაროთ
გადევირეთ:

აი როგორ ბანებენ სოლიე ბავშვებს ვაი დედა და გაიძლია და
მართლთაც ეტრე უნდა; მაგრამ ხაწუხსარობა, რომ ყველგან ესრე არ
მსრულებენ. მე მინასამს ამასეუდ ხსვა ნაირი ბანობა. ბავშვი ტირი-
ლითა ხვდება და ხუანობს; გამდელი ვი ვივრობს, და წეაღს ურდას
რომ დაუსხან. საშინი მომიტანეთ! ის დრუბელი ხად დამეკატვა!
ცივი წეაღა! ცხელი დაუმიტეთ! — აღარ არის თბილი წეაღი! ახ.
დამართო ხემა! მამ რა ვქნა? ვეწარი მამეცით! ქალბატონი ხად
არა? გახადები სთხოვეთ!... საწეაღს გახსვევენ ცივ ვეწარში და ქა-
ლბატონს მიუტანენ:

ქალბატონო. ვარვართ ვი დაბანეთ, მაგრამ ძალიანა ტირის...
როდესაც ბანებენ ემაწედსა, — ამოიფანენ წელიდგან და იმ წამსვე
გაიძლია გაბობილ თვანელით ვეწარს წამოსახსამს და კარგათ გახს-
ვეს. მეტი დაწეკენ მესხლებსეუდ ან ბაღამსეუდ, შესწმენდენ კარგათ
და საცეკენ.

ხეულებსეუდ ბავშვებს ბანობას უჯან ძალი უფართ და როდისაც
დაწეკენ ახალი ბავშვა, უნდა იხა ევადო, რომ ტრანსამისა არ
მოუჭაროს და შეაწეოს, თუბანების უჯან ბავშვის დამინებ, ხადამური
ხეშხავი ხამოცევი ანუ ძველი დღაური, ხეფთა ხეშხავი ვა შეინასე,
რომ როდესაც გამოიღვიძოს, მეტი ხეფთა და დაეჭყეწავა დსერო-

როდესაც დასურავ ხეშხავს ანუ ქედს და ვაბის სთარნებს შეეფრავ,
მშინ ხელით ხასე, რომ მოჭერილი არა ჭქანდეს. უნდა იხრუნო
იმასეუდ, რომ შეხვრავი სთარნები ხეფთა და რბილი იფოს, ამისა-
თვის რომ მაგარი და გახამებელი, ცოტას ხსნს უჯან იჭეუწეუბიან,
ისრე რომ იმათა გახსნა ძალიან ძველია; ამიტომ აბრეკემას ანუ
რბილი ბამბის შეხვერელება უმაღსეუდ ვარგი იქნება.

იმისაც უფრე უვდე, რომ ხეშხავს ნამარება თვლებთან ბავშვის
ხამოხანული არა ჭქანდეს; ხასე რომ ეფრებსეუდ ძალიან მოჭერილი
არა ჭქანდეს და უმაღსეუდ ლინტება ხეშხავ ქვეშ შეუწეა, რომ არც ერთ-

თი ლენტი თვალ წინ არ ჩამოეკიდოს. როდესაც ბავშვის ხეობა ჩემ-
იკს სურამდე ანუ სხვა ტანისამოსს აქვეყნა შესაკურლებათ, რომელ-
ნიც ასევე გარეცხილია არიან, მაშინ კარგი იქნება, რომ მი-
ნამდინის წაღვი, რომ შესაკურლება დაარბილო და რომდენჯერე გ-
ხსნა გამოხსნა; ამასთან რომ ძალაან სხელი იქნება და ბავშვის ჩაგ-
ის დროს დაბრკოლებს. როდესაც ბავშვს ჩავიკვლოვინმა დაწვინე,
და თუ ძალი არ უნდა სვლით დაიჭირე და ტანისამოსი მასავე,
თუ შინ სუოვითა გაქვს ბავშვის სავალი, ნაჭრები და ტანისამოსი,
მაშინ რაც წვეკვანას ან დამკვებეთა მის სული უდის ერთით გა-
დაწვიე, თუ ექნის სუოვით არა გაქვს, მაშინ დათვარაღვი. რომ
ქვემ ან ზეით ტანთ ხატიელს დაქა ან სული სამ არ უნდა; ამის
თანა ტანისამოსი მაშინვე გარეცხე და დაჭვიდე, გასწორებლათ, სხვა
გი წაწვენი ჩაწვიე, ხალხი კვი, წყნარა და კიდევ ფართოვი, რომე-
ლოც ბანების დროს სმარებდი, ჩამოჭვიდე ხატი, რომ გაშინე.

თუ მარცხენა ხელი უსწავლა ისრე გიჭირავს, როგორც ესდა
შე გარევი, მაშინ მარჯვენათა შეგამდინ თავისუფლათ აყოო სხვა
და სხვა ბავშვს სავლებს. გახუფეთა და დაღვი ნივთები, მკ-
ღრუბელი, ხატი, ტატი, ხატი და სხ. როდესაც ამ შინ სავ-
ებში ბავში მოძინაობს, ეს ძალაან ხასტვებლათ, იმისთვის, მხოლოდ
იმას გი კვიდე, რომ თვრხუფლათ იქვს და ხელები არ მოაბრე
სოლი და სხ.

ხატი, რომელსაც ბავშვს ავიკვდი უჭვილათ გამოხარე უნდა
იყოს, ციკა და ტანის სავალს სურს და დროს ნე ჩავიკვი, თუ
ხატი და მხრებს ბავშვის ოთახში ათობდო ანუ ამრობდო, ბევრს
ერთით ნე ჩამოჭვიდე იმ ოთახში გახაწობათ: სველი ხატიელს
ერთქელი ჭატიელს, ანოტიებს და ზეინებლათა ხდივს შე გინობდი
იმისთანა გაიდლებს, რომელნიც, ხატიელსაცხან, ლამე იქვე ცარი-
ელ ოთახში კვი გავიდოდენ სოლი, რომ სველი და ხატიელს ჩა-
ტიანი ჩვირები გავიქანათ, და ბავშვის ოთახში ტანსაკვეთს ანუ კუთხეში
ხატი მავდებდენ სოლი, ამისგანო დაღისთვის ძალაან მურალი
ჭატი დაგებოდა, შინ ამას ნე იქ.

მშვიდობიანი ღალი ძალაან სავალი ბავშვის ხატიელისთვის და
კარგ მდგომარეობისთვის, რომ ბავშვს კარგათ დაიძინოს, უნდა
მშვიდ, თბილ და მშვიდობიან ადგილას იქვს, უნდა ცოტათი მოლა

ლუწი იყოს. მაგრამ არც ისე ძალიან. თუ ბავშვი დაჩვეული
 პირველადი ძიძის ანუ დედის ხელში დამსვენებს ანუ დედისთან ერთ
 ქვეშევრდომში წოლას, მაშინ ძალიან ძველია რომ მარტო ჩემთან წო-
 ლას დაახვიოთ. რაც უნდა შეტარებ ბავშვი იყოს. მაინც ამ სახიათს
 დაეჩვეოს. და მის უნდა ხელად, რომ ეს სახიათი გადახვიოთ. ამას-
 თვის რომ ხელში ყოველთვის რომ გაჭირვებს ანუ მუსხლებს. მის
 ძიძის ბეჭერი არა შეგიძლიან და რომ მის ხელში ანუ მუსხლებ-
 სედ დაეძინება. შეიძლება რომ ადვილად გაცვიდეს. აქ უნდა ერთი
 დარიგება გიხსნას: რომ შიშობიან და თავიხუთლათ დაგვიძინოს,
 თავის დედა ვისწავლი მის ქვეშევრდომში არ უნდა ჩაიწვიოს. სმარათ
 მომხდარა, რომ როდესაც დედებს, გაძღვებს ანუ ძიძებს თავისთან
 დაუწვევიათ ვისწავლება. მაშინ დაუძინათ და დაუღრნათ. სმარათ
 უბედურებაა. მე მგონია, რომ ის, ვისაც ეს ხაქი დაეძინება, თავს
 სიცოცხლეში არ დაშვიდდება და სახიამოვნო დღეს ვერა ნახავს.
 ამას გარდა, შენი ტანის ხანოტე ბავშვსთვის ძალიან მავნებელია.
 ძიძისადაც ამ რა მარტოებს გამო უნდა ერთდებოდეს ამ გვარ სხვათსა.
 ვისწავლი, რომ დაახვიო თავის ხეუთარ ქვეშევრდომში დამსვენებს.
 აი პირველი წესი: უნდა ყოველთვის დახიშნულ დროს დააწვიოს.
 თბილათ დასურს, პირი და უნდა ქვეშევრდომში. იმას ლოგინი უნდა ბა-
 ლშიადაც თქვენსადაც ცოტა დახრალი იყოს, ბავშვი ვი ძალიანი
 არ უნდა იყოს, რომ ვისწავლ ქვეშევრდომში ჩაღრმავებული დედა არა
 ქვეშევრდომში უნდა სრულებით სწორეთ იწვიოს. თუ ბავშვმა, როდესაც
 ლოგინში ჩააწვიეს, ტირილი დაიწყო, მაშინვე ხელში ნუ აიყვან; ჩემთან
 ასეა. ისე დადექ. რომ ვერ დაგინახოს, და დაათვარ ელეს: ხომ
 ვარგათ წევს, სახის პირი პირსედ გადაფარებული ხომ არა აქვს ან
 ხელი ხომ იმაში არ დახრიათ ერთის ხატუვით ხომ არა დამართვია
 რა, თუ ვისწავლი არ დახრიათ, მაშინ ძიდა იმასთან და უძღვრე
 რა. და თუ ამხანაგ არა უშველარა, მაშინ ხელში აიყვანე. მძრადი
 ჩარი ქვეშევრდომში და ნუ ატეხ ხელით სძრავ დაუწვი იქნადინ სი-
 ნამ თქვენსა არ დაიწვიოს. მერსე ვი ფრთხილათ და წინართ ლო-
 გინშივე ჩააწვიე ამგვარი შემთხვევა ძალიან სმარათ დაგვიძინება;
 ამას გარდა მის თვითონაც მოივარე რა. რომ დაამშვიდოს ვისწავ-
 ნლი. მხოლოდ შენ განსწავსავსედ მაგრათ იყავ და იმედა, რომ შე-
 დდა ტყუილათ არ დაიპარტოს: ვისწავლი თავის ლოგინში ჩაარ

ღ მშვიდობიანთ დაძინებს. მე ვინცნობდი ბევრ ბავშვებს ერთიხ
 წლიდუან სიძინედ. რომლებს დახმინებლად დაწვენი ძლიან ძნელს
 სუნსკს მოითხოვდა, ღ იხეთ ბავშვებსაც, რომელთაც აწვენიდენ
 ღლოცინში, თითქმის არ ეძინებიათ. აგრამ მამანივე წესით ღ მშვი-
 დობიანთ დაძინებოდათ სოღოე. მე შეს ვითხარი, რომ ბევრ და
 ძეს გაატარებ შეთქი უძილობაში. ეს უკვლახე სმარათ მამინ დატემა
 რთება, როდისც ბავშვს ვბიდეუბი აძობვლას დაუწვებუნ ღ ან როდი-
 ხცვ ავათ იქნება. ხან ვი ბავშვი, ვარჯათ რომ იყოს, დამე უინი,
 სობახ დაიწვებს მეც. როდისც დღე ბევრი ეძინ, ბა. მაგრამ ერთობ
 ვი უნდა ვითხრა, რომ ბავშვები, რომელნიც ვარჯათ ღ სწორეთ
 გაზდენი ღ დაჩვეულნი არიან, მამანივე დაძინებათ სოღოე ღ მშვი-
 დობიანთაც სძინამ. ღ თუ იხეთ ბავშვს შესვდი, რომელნიც. რაც
 უნდა ეცადო, მანც დამე უინიანობს. თავის დღეში დახმინებელი
 წამალი არ დააღვეინორა. ვინც უნდა ვირჩიოს ამ გვარი ღონისძა-
 ება, რაც უნდა ვაფა ვქონდეს ბავშვსაცან დამე, მანც უდევოთ
 უმარულს არა დააღვეინორა. მე ვავიჯიხე, რომ ბევრი ძიბა გან ებ
 ღვინოსა ხვამ, ჰგონია, რომ ანცხვს ჩემი რმე ბავშვს დაძინებო
 იხიც ვავიჯე, რომ ამ განსრახვით ვამდებო ბავშვსაც აღმეცნ დ
 ნოსა, ეს ძლიან მახებულად ღ შეიძლება, რომ ბევრი სმამო სხ
 ღება ვაუნხოს. მე არა მამც იხეთ ვა. რომ ვამოვსიქვა იმ დედუ
 აკენობის სიხუღელე, რომელნიც ბავშვებს დახმინებულ წამალს ანძეკ
 ენ. მაგალითად ხამსშხა ღ სს. შეს არ შევიძლიან რომ. თუ ან დედ-
 მამის სება არ არის დააღვეინო უმარულს წამალი რამე, ღ თუ უძი-
 ღობა ვერ აიტანო დამე ღ ვეძინიან შენი თავიხა, ამ ვარ ხამხს-
 ურს თავი დახებე. მე არ აინდა, რომ შენი თავი დაღუბო; მე მს-
 ღლოდ იმსეჯ ველანარკები, რომ ბავშვი არ ვაბედურო

ვბიდეუბის ამოხვლის დროს ბავშვები უნანსები ღ დაურმვიდელები
 ვარიან სოღოე. შენი მოთმინება, მოვოსება რომ დახმინებელი
 ყოს ბავშვისთვის, მამინ ვარჯათ ვამოიდევებან. შეს უნდა მამინ ვათ
 რისიდდე ღ ვავთმეოცის ბავშვის სჯომის სრულვით არ უნდა დახ-
 ებდე. თუწა დიდი ხანი არ ექმნება სიამოვნება ღ ხიხარული ბავშვს
 აძიით, რომ რახც მოითხოვს ახსრულე; მაგრამ ამ ვატარა ხან
 ბავშვი თან ღ თან თავის ნათქვამა შეიქება ღ როდესც მოინება
 ახრებელი, უკათი ვახდება ღ დიდი ცდა უნდა, რომ ამ სხხათიღ-

გან გადაწვიო. იმისათვის ამ გვარ შემთხვევაში ფრთხილად უნდა
 იყურო შესწავლა მოკლეობას, რომ ბაძვის მერვე სამწესართ ანა ქლო
 ნდებს თავის სხვათი. მასხადამე ბავშვის ავთიყოფობის დროს შეს
 გინდა მოთქმა, ბევრი მოასრება და ხანთა უოფაქტევა, და უნდა ბევრ
 რი რამ მოაგონო, რომ იმითი ბავშვის ასიაშოვნა და შეაქციო; მაგრ-
 ამ ბავშვის სებას არ დასუბდე. ძალიან გარგი იქნება, ბავშვს ისრე
 დაწვიო, რომ უოველიფერს თავის დროსუდ ავეთუბდეს. თუხდა ბიბ-
 თობს, რომ ბავშვს ჭერ არ ეძინება, მაისც როცა დრო მოუვიდეს
 დაძინებისა გასადე და ლოგისში დაწვიოს. ძავე ასგარიშით დაწვიონ
 დღით, თუ ქლბატონს დაუნიშნავს შესთვიის ძმისათვის დრო, რომ-
 ძელსაც არ უნდა გადასდდე შეიძლება, რომ ბავშვი იცინოდეს და არ ეძ
 ინებოდეს და ცოტას ხასს უკან ვი ძალიან ტკბილად დაძინობს. ამისათუ
 ვს გასადე ხისას ძელი მოკლეება; თორემ მერვე გასდასუდ გაუინი-
 ნდება და ჩქარად არ დაძინება, როდისაც თავის დროსუდ გაავეთუბ
 რაც საჭროა, მაშინ უფრო გავიადვილება საქმე ნამეტნავათ იქ. სა-
 დაც ერთის მაგიერ, რამდენსამე ბავშვს უერს უკდება. ძაგალითად
 ვე აქვთ, ბვიდ სათხედ ხდი უცროსს ბავშვს რომ დაძინო. რვი
 სასიკაროდ უფროსს ბავშვს აქმევ და რვასუდ ვი ხდი დაწვიონ ლო-
 გისში თუ უცროსს თავის დროსუდ არ გასადე, მაშინ ხისამ იმას
 ბოასკავებ, მისამ ხეუბს მოძივთ, ვერ მოითქმენს და დაწვიებს ტი-
 რილსა; და შესც იმით ტირილსუდ და მთვითავს დ. უუტკვლად მოთ-
 ვისებდეს გაძინვად და საწვალს ბავშვს, რომელსაც შესა ხდი, ფიც-
 სუდ მოუქცევი, რომლითაც უფრო გასწარებ სვას ბავშვებსა და ცუდ
 აგლითს უწვეებს: იხანცე ურამავთს გარვით ვერ მოუქცევის და
 იქნება ვიდრე წავივიდნეს. მოკლეს სმობდები, მადლობელი არ იქნე-
 ბიან თავს შეიღესუდ, გაუფარდებიან დახვიას, და საწვალი ბავშვე-
 ბი შეწვსებულაი ლოგისში დაწვიბიან, თითყო ძალიან დაძმავს რა-
 მყო, ის ვი არა თუ ეს აშბავი სუდ შესის უაწორბისაგანთ ძონდა.
 ესდა რამდენსამე წესს გა ვვა, რომელიც უნდა იმ დროს ახს-
 ულო როდესაც ბავშვს სელით ატარებ.

იცნადე, რომ ყოველი ბავშვის სხეულის ნაწილი სუსტი და ჩვილია,
 და თავი ვი ტანის მხაიფორ მოდიდო, თუ რომელიმე ჩვილ და რილ
 სეულის საწილსუდ აწება მთელი ბავშვის ტანს, მაშინ ეს ბავშ-
 სისს მავნებელია და სუსტებს ბავშვსა და იქნება ვიდრე მო-
 რ-

ზის რამე პირველ თვეებში ბავშვს, თითქმის ყველგან, ხქენ პატარა
 ლეიბსედ, ამ გარდა ღონისძაქა ძალიან მშვიდად ახანია ღ მონხვენ-
 ბულია პატარა სხეულისათვის ღ ესეც რომ არ იქონ ამ გვარ ბაღი-
 შით ტარება ბავშვისა უფრო ხდვილია, როდესაც ბავშვი დაიწყო
 ცოტ ცოტა თავის აწვეასა ღ წოლა არას უძღას, მაშინ აცქვეან
 იმას გაბასა, აქაც იმა უფრო უნდა უგდო, რომ ხწორეთ ატარო.

მაშ, როგორც უნდა გეტყვით უძა/ვლი, მაინც ეცადე, რომ ჰქ-
 ლა ტანის ნაწილი დატყრალი იქონ, ხაკეთრავ თავი ღ სურტი.

როდესაც ბავშვი ძუ ძმსლებსედა წევს მაშინ ეცადე, რომ იმის
 თავი ღ კეფა ერთ ძუნ მქაღსედ ქსენობ, იმ დროთ, როდესაც მუ-
 ლრე ძმსლათ წიბოქი გეტყვობს.

თუ ბავშვი ძმსლასედ გარსას (ამ ძღვონაყოლობაში დადხანხ ხუ
 გაუშქებ), მაშინ ძუნა სელა იმას თაკსა ღ გეფას ქვეშ შეუღე, რომ
 გარტათ ძეიძარო; იმ დროთ ძეორე სელათ გეტყვობს, მაგრამ ძე-
 რა ხე ძეუტყრ.

როდესაც ძუნ სელასედ ბავშვი გიწევს, მაშინ შენი სელუბი ლო-
 გინსაქათ უნდა იქქინ, რაკელსედაც ბავშვის ურქელა ხსეული ნაწ-
 ილი გრთობს გარტათ უნდა ძეღატებულ იქონ, რომც იხ დროხაც
 იმინ თავი ძუნ სელას გეღსედ უნდა იღკან როგორც ბაღამხედ.
 თუ ამ გვარათ დაატყრ თავქს ძე ცქენა სელათა, მაშინ შეგიძლიან
 ლთანძა იარო ღ ძარტქენა სელათ, რომელაც თავინუფლათ გქენბე
 ხკეთლ რამე.